

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

Zhodnocení investičního záměru zvolené obce v České republice

Michaela Němcová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Michaela Němcová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Zhodnocení investičního záměru zvolené obce v České republice

Název anglicky

Evaluation of Investment Plan of the Chosen Municipality in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce bude na základě provedené nákladově výstupové metody hodnocení veřejných projektů, zhodnotit investiční záměr zvolené obce v České republice a navrhnout vhodný způsob financování tohoto záměru.

Metodika

Literární rešerše bude zpracována metodou komparace a kompilace poznatků z literatury, právních předpisů a ostatních citovaných zdrojů. Poznatky budou čerpány zejména z oblasti municipálních rozpočtů, hodnocení finanční situace obce a hodnocení veřejných výdajových programů.

Ve vlastní praktické části bude provedena analýza a syntéza podkladových dat čerpaných z rozpočtu obce. Pro zhodnocení zvoleného investičního záměru bude použita Metoda nákladů a přínosů (CBA) a na základě zpracovaných výsledků budou prostřednictvím metod komparace, dedukce a empirie vyvozeny závěry a navržen vhodný způsob financování tohoto investičního záměru.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

hospodaření obce, municipalita, příjmy, rozpočet, úvěr, územní samospráva, výdaje

Doporučené zdroje informací

ARMSTRONG, H., TAYLOR, J. *Regional Economics and Policy*. Oxford: Blackwell, c2000. ISBN 0-631-21713-4.

HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance : vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-577-2.

MAAYTOVÁ, A., PAVEL, J., OCHRANA, F. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5561-8.

OCHRANA, F. *Nákladově užitkové metody ve veřejném sektoru*. Praha: Ekopress, 2005. ISBN 80-86119-96-3.

PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PILNÝ, J., JETMAR, M., PEKOVÁ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

REJNUŠ, O. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.

Zákon č. 128/2000 Sb. O obcích (obecních zřízeních), ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Daniela Pfeiferová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 25. 2. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 26. 2. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 20. 03. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení investičního záměru zvolené obce v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Daniela Pfeiferová, Ph.D. za odbornou pomoc a užitečné rady při zpracování diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat zastupitelům obce Lukavec u Hořic za poskytnutí informací ohledně hospodaření obce a za konzultace k diplomové práci.

Zhodnocení investičního záměru zvolené obce v České republice

Abstrakt

Diplomová práce je zpracována na základě poznatků odborných textů a literatury. Popisuje zdroje vhodné k financování investičních záměrů municipality. Jedním z nástrojů je rozpočet municipality. Na základě výsledků hospodaření je zpracována finanční analýza, která odráží příjmové a výdajové stránky municipality. Zároveň je posuzována i zadluženost obce. Dle ekonomických ukazatelů jde o čistě veřejný statek, tzn. nedělitelnost a nevylučitelnost ze spotřeby, nulové mezní náklady a nesoutěživost spotřebitele. Vypracování analýzy a její výsledek je jedním z důležitých ukazatelů pro realizaci projektu.

Klíčová slova: finanční analýza, hospodaření obce, municipalita, příjmy, rozpočet, úvěr, územní samospráva, výdaje

Evaluation of investment plan of the chosen municipality in the Czech Republic

Abstract

The diploma thesis is based on the knowledge of professional texts and literature. It describes the sources suitable for financing the investment plans of the municipality. One of the tools is the municipal budget. Based on the economic results, a financial analysis is prepared reflecting the revenue and expenditure aspects of the municipality. At the same time, the indebtedness of the municipality is also assessed. According to economic indicators, it is a purely public good, ie. indivisibility and incompatibility from consumption, zero marginal costs and non-competition of the consumer. The development of the analysis and its outcome is one of the important indicators for the implementation of the project.

Keywords: financial analysis, municipality management, municipality, incomes, budget, credit, local government, expenditures

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	16
3.1 Obec – základní jednotka územní samosprávy	16
3.1.1 Působnost obce	16
3.1.2 Orgány obce	17
3.2 Hospodaření obcí	18
3.2.1 Rozpočet obce	18
3.2.2 Struktura municipálního rozpočtu	18
3.2.2.1 Příjem z majetku municipality.....	21
3.2.2.2 Přijaté dotace (transfery)	21
3.2.2.3 Návrtné zdroje	23
3.2.2.4 Svěřené a sdílené daně.....	24
3.2.2.5 Místní poplatky.....	25
3.2.2.6 Správní poplatky.....	26
3.2.2.7 Uživatelské poplatky	26
3.2.2.8 Příjmy sankční povahy	27
3.3 Zhodnocení finanční situace municipality	27
3.3.1 Jedno-kriteriální metody	28
3.3.1.1 Cost-minimum analysis (CMA)	28
3.3.1.2 Cost-effectiveness analysis (CEA)	29
3.3.1.3 Cost-utility analýza (CUA).....	29
3.3.1.4 Cost-benefit analýza (CBA)	30
3.3.2 Monitoring hospodaření municipalit	34
4 Vlastní práce	35
4.1 Charakteristika obce Lukavec u Hořic	35
4.1.1 Orgány obce	36
4.1.2 Strategický plán rozvoje obce v letech 2020-2026	36
4.1.3 Finanční analýza hospodaření obce	37
4.1.3.1 Ukazatelé finanční analýzy.....	39

4.1.3.2	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů obce	45
4.2	Investiční záměr municipality	46
4.2.1	Popis projektu	48
4.2.2	Finanční situace projektu	49
4.2.2.1	Rozpočet projektu	50
4.2.3	Ekonomická analýza projektu	51
4.2.4	Určení kritériálních ukazatelů	55
4.2.5	Zvolení vhodného způsobu financování	56
4.2.5.1	Dotace z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova	57
4.2.5.2	Čerpání bankovního úvěru	59
4.2.5.3	Prodej nemovitého obecního majetku	62
5	Výsledky a diskuze	63
6	Závěr.....	65
7	Seznam použitých zdrojů.....	67
8	Přílohy	70

Seznam obrázků

Obrázek 1	Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem.....	19
Obrázek 2	Obec Lukavec u Hořic	35
Obrázek 3	Daňové příjmy v letech 2015 - 2019	39
Obrázek 4	Vizualizace kulturně sportovního zázemí.....	48

Seznam tabulek

Tabulka 1	Struktura příjmů a výdajů rozpočtu obcí	20
Tabulka 2	Bilance příjmů a výdajů v letech 2015–2019	37
Tabulka 3	Daňové příjmy dle jednotlivých položek.....	38
Tabulka 4	Meziroční růst příjmů	39
Tabulka 5	Celkové příjmy na 1 obyvatele	40
Tabulka 6	Meziroční růst vlastních příjmů	40
Tabulka 7	Meziroční růst neinvestičních prostředků.....	41
Tabulka 8	Srovnání neinvestičních a celkových výdajů.....	41
Tabulka 9	Neinvestiční výdaje na 1 obyvatele	42
Tabulka 10	Srovnání investičních a celkových výdajů.....	42
Tabulka 11	Investiční výdaje na 1 obyvatele.....	42
Tabulka 12	Celkové výdaje na 1 obyvatele	43
Tabulka 13	Samofinancování neinvestičních výdajů	44
Tabulka 14	Srovnání výsledku hospodaření s celkovými příjmy	44
Tabulka 15	Soustava informativních a monitorujících ukazatelů obce k 31. 12. 2018	45
Tabulka 16	Přehled konaných akcí	47
Tabulka 17	Položkový rozpočet projektu	50
Tabulka 18	Vymezení parametrů projektu	52
Tabulka 19	Úspora času cestovního vyjádřena v peněžních jednotkách	53
Tabulka 20	Úspora nákladů autobusovou dopravou.....	53
Tabulka 21	Úspora nákladů osobním autem.....	54
Tabulka 22	Příjmová stránka místních spolků.....	54
Tabulka 23	Příjmy podnikatele	55
Tabulka 24	Kalkulace poskytnuté dotace	58
Tabulka 25	Kalkulace poskytnutého úvěru.....	60
Tabulka 26	Přehled splátek poskytovaného úvěru.....	61
Tabulka 27	Komplexní zhodnocení jednotlivých variant.....	64

Seznam rovnic

Rovnice 1	Celkové náklady.....	28
Rovnice 2	Efektivnost investic.....	29
Rovnice 3	Porovnání současného přínosu.....	30
Rovnice 4	Současná hodnota.....	32
Rovnice 5	Čistá současná hodnota.....	32
Rovnice 6	Vnitřní výnosové procento.....	33
Rovnice 7	Doba návratnosti.....	33
Rovnice 8	Index rentability.....	33

Seznam použitých zkratk

CMA - Cost-minimum analysis

CEA - Cost-effectiveness analysis

CUA - Cost-utility analýza

CBA - Cost-benefit analýza

SFŽP – Státní fond životního prostředí

SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

1 Úvod

Problematika veřejně-investičních projektů a záměrů je velmi diskutovaným tématem, vezmeme-li v úvahu jejich nízkou efektivnost. Veřejný sektor disponuje finančními prostředky na různé veřejné akce a daňoví poplatníci – místní obyvatelé, chtějí mít přehled a kontrolu nad svými odvody, ze kterých jsou tyto záměry financovány. Jedním z důležitých ukazatelů je tedy hodnocení veřejných projektů. Existuje jich hned několik, přičemž mezi nejrozšířenější patří Cost – benefit analýza (CBA). Zde se analyzuje nejen finanční stránka záměru, ale i dopad na společnost. U veřejného projektu je nutné se zaměřit i na finanční zátěž a udržitelnost projektu. Zároveň je nutné znát zdroje, ze kterých bude celý projekt udržitelný v chodu.

Základní územní jednotkou samosprávy je obec, jejíž pravomoc upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Dle tohoto zákona obec pečuje o své území a vytváří podmínky k uspokojování potřeb obyvatelstva. Především sem patří bydlení, doprava, vzdělání, výchova a veřejný pořádek. V dlouhodobém a střednědobém horizontu musí municipalita zajišťovat fungování veřejných statků bez ohledu na to, zda se jedná o prospěšný či komerční projekt. Vždy je to určitým způsobem alokace vzácných zdrojů. Důležitým faktorem je vždy efektivnost, přičemž musíme maximalizovat výstup investičního projektu. Vždy by mělo platit-hodnota vstupu musí být nižší než hodnota výstupu.

Pokud se na projektu podílí veřejné investice, je třeba dodržet několik pravidel a posoudit efektivnost. Hodnotí se rozsah, kvalita a kapacita veřejného statku dle budoucích uživatelů. Dále se zhodnotí varianty řešení a způsob financování dle dostupných zdrojů. V neposlední řadě se zhodnotí dopady na sociálně ekonomický rozvoj obce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Primárním cílem této práce bude na základě zvolené a zpracované nákladově výstupové metody hodnocení veřejných projektů zhodnotit investiční záměr obce Lukavec u Hořic. Pro tento výstup bude zvolena metoda Cost-benefit analýza (CBA).

Sekundárním cílem této práce bude popsat základní identifikaci obce, seznámit se s její organizační strukturou, geografickou a demografickou situací. Na základě informací o rozpočtu obce bude vypracována analýza jednotlivých poměrových ukazatelů, které odhalí úskalí obecního rozpočtu a hospodaření zvolené obce v letech 2015-2019. Zároveň bude popsán investiční záměr této municipality se všemi možnými riziky a dopady. Dle tohoto portfolia bude navrženo vhodné financování veřejného projektu, tak aby maximálně eliminoval veškeré negativní dopady na rozpočet municipality.

2.2 Metodika

Na základě literární rešerše, která bude zpracována metodou komparace a kompilace poznatků z odborné literatury, právních předpisů a ostatních citovaných zdrojů, budou v teoretické části vykresleny aktuální informace k dané problematice. Na začátku budou objasněny základní pojmy související s problematikou municipality a jejího vedení. Zároveň se tato práce bude zabývat příjmovou stránkou rozpočtu a popisem jednotlivých položek. V další části bude práce zaměřena na zhodnocení finanční situace municipality. Tyto poznatky budou čerpány především z municipálního rozpočtu dané obce, její finanční situace a hodnocení veřejných výdajových programů.

V praktické části bude nejprve zhodnoceno umístění municipality v rámci okolí dle demografických a sociologických poznatků. Zároveň bude popsán rozvojový plán obce na další strategické období 2020-2026. V této části práce bude použita analýza a syntéza podkladových dat čerpaných z rozpočtu obce. Budou vypočítány poměrové ukazatele na základě, kterých lze zhodnotit hospodaření obce za období 2015-2019. Vzhledem ke skutečnostem, kdy nejsou ještě některé parametry v době vypracování této práce známe,

budou použity hodnoty k 30.9.2019, popřípadě nebude poslední rok zahrnut do určité části poměrové analýzy. Veškeré tyto ukazatele budou zhodnoceny a poslouží k analýze investičního záměru municipality. Na základě vypracovaných výsledků budou prostřednictvím metod komparace, dedukce a empirie vyvozeny závěry. Dále bude hledán vhodný způsob financování schváleného projektu, který bude odpovídat požadavkům obce. Dle komparace kladných a záporných hledisek bude zvolena nejvhodnější varianta.

Na závěr celé práce budou shrnuty veškeré poznatky z hlediska věcného i sociálního. Bude zhodnocena celá investiční akce.

3 Teoretická východiska

U investičního rozhodování je nutné analyzovat všechny ekonomické ukazatele, které by mohly nějak zásadně ovlivnit realizaci investičního záměru. Zároveň je nutné posoudit i celkový přínos pro daný objekt. V soukromém sektoru jde především o maximalizaci zisku firmy a uspokojení potřeb akcionářů. Ve veřejném sektoru je tento proces složitější. Důležitým kritériem u veřejných projektů je maximalizování výsledků finančních analýz. Mezi další důležité prvky patří ochrana a zlepšování životního prostředí, blahobyt občanů a úspora času. V odborných materiálech se uvádí různé způsoby řešení veřejných projektů a jejich financování. Obzvláště u dlouhodobých projektů je nutnost zaměřit se na optimální hranici investic.

3.1 Obec – základní jednotka územní samosprávy

Obec je dle zákona č. 128/2000Sb., o obcích (obecní zřízení) definována jako základní územní samosprávný celek. V současné době je v České republice 6258 obcí a újezdů. Každá obec má své povinnosti a práva a reprezentuje veřejný zájem a zároveň zájmy občanů. Zároveň je obec ekonomickým subjektem a řídí se těmito zákony a vyhláškou:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.
- Vyhláška č. 410/2009 k provedení zákona o účetnictví – pro vybrané účetní jednotky.

3.1.1 Působnost obce

V zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích je působnost rozdělena na samostatnou a přenesenou. Do samostatné působnosti patří například:

- Hospodaření obce.
- Schvalování rozpočtu.

- Zřizování právnické osoby, organizačních složek a obecní policie.
- Vydávání obecně závazných vyhlášek.
- Volby do zastupitelstev.
- Místní referendum.
- Spolupráce s jinými obcemi.
- Další činnosti specifikované dle zákona o obcích (konkrétně v § 35-60).

Přenesená působnost je vlastně dekoncentrace státní správy. V zásadě jde o delegování výkonu státní správy, která má oporu v Ústavě. Na plnění těchto úkolů dostávají obce příspěvek ze státního rozpočtu (Průcha, 2004, str. 190).

3.1.2 Orgány obce

Základním orgánem obce je **zastupitelstvo**. Je voleno v obecních volbách občany obce a skládá se z členů zastupitelstva, jejichž počet je určen zákonem o obcích a závisí na počtu obyvatel a velikosti území. Má rozhodovací pravomoc v samostatné působnosti obce. Musí vždy zřídit kontrolní a finanční výbor obce.

Dalším orgánem obce je **rada**. Je definována jako výkonný orgán obce, přičemž v samostatné působnosti je podřízena zastupitelstvu a v rámci přenesené působnosti rozhoduje jen v případech, které stanovuje zákon. Dále rada reguluje hospodaření obce, řídí a kontroluje činnost orgánů a komisí obce a projednává petice občanů.

Navenek obec zastupuje **starosta**. Je volen z řad zastupitelstva a je nazýván statutárním orgánem obce. Kontroluje a řídí zaměstnance obecního úřadu, vede schůze rady a zastupitelstva obce a ze své činnosti se jim zodpovídá. Při jeho nepřítomnosti ho zastupuje **místostarosta**.

Orgánem obce je i **obecní úřad**, který je řízen tajemníkem, pokud je však tato funkce zřízena. Na základě určení rady obce může být rozdělen na jednotlivé úseky, které plní úkoly zadané zastupitelstvem nebo radou obce (Peková, Pilná, Jetmar, 2012, str. 139).

3.2 Hospodaření obcí

Dle zákona o obcích se hospodaření obce týká především majetku obce, který je využíván účelně, hospodárně a v souladu s obecními zájmy. Jedná se o princip 3E. Celé hospodaření obce je podrobně sledováno Ministerstvem financí ČR a je podrobena každoročnímu přezkoumání. Kontrolu provádí v přenesené působnosti příslušný krajský úřad). Zároveň je obec povinna svůj majetek chránit před zničením nebo zcizením (Provazníková, 2009, str. 234).

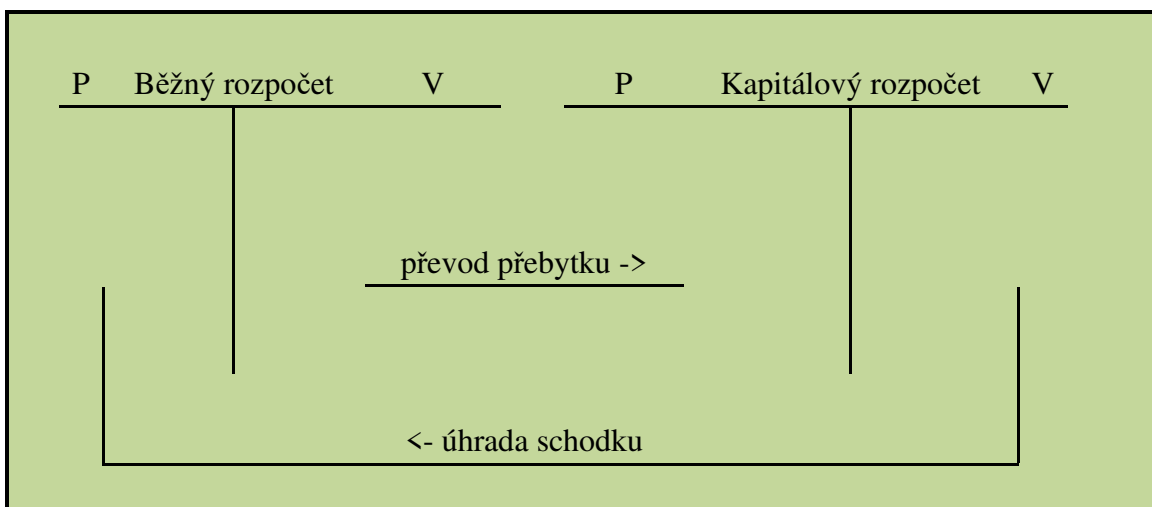
3.2.1 Rozpočet obce

Obec je ekonomickým subjektem, který využívá finanční prostředky dle schváleného rozpočtu. Rozpočet obce je charakterizován jako decentralizovaný peněžní fond a je velmi důležitým nástrojem obecní politiky (Peková, 2011, str. 404). Rozpočtový rok je shodný s kalendářním rokem (Káňa, 2014, str. 58). Rozpočet obce by měl být sestavován jako **vyrovnaný**, kdy se příjmy rovnají výdajům. V ojedinělých případech může být sestavován jako **deficitní**, kdy jsou příjmy nižší než výdaje, nebo může být sestavován jako **přebytkový**, kdy jsou příjmy vyšší než výdaje (Provazníková, 2015, str. 60). Velmi důležitou skutečností je soulad mezi schváleným rozpočtem zastupitelstvem obce a skutečným plněním a čerpáním z obecního rozpočtu (Sedmíhradská, 2015, str. 29). Na základě smluvních vztahů a závazků se vždy sestavuje rozpočtový výhled na dobu dvou až pěti let obsahující informace o dlouhodobých příjmech a výdajích (Otrusínová a Kubíčková, 2011, str. 13).

3.2.2 Struktura municipálního rozpočtu

Rozpočet se sestavuje obvykle jako běžný a kapitálový. **Běžný rozpočet** zahrnuje provozní (běžné) příjmy a výdaje, které se každoročně opakují. Zároveň se běžnými příjmy financují provozní (neinvestiční) potřeby municipality. To se promítá do neinvestičních výdajů (Provazníková, 2008, str. 68).

Obrázek 1 Vztah mezi běžným a kapitálovým rozpočtem

Zdroj: Provazníková, 2008, str. 68

Kapitálový rozpočet obsahuje zpravidla jednorázové příjmy a výdaje, které mají souvislost s investicemi municipalit přesahující období jednoho roku.

Do obecních rozpočtů patří řada příjmů, které plynou z přerozdělování výnosů daní nebo dotace. Dalším velmi důležitým příjmem do obecního rozpočtu jsou příjmy z vlastní činnosti. Mezi obecní výdaje patří především výdaje na mzdy a povinné odvody, energie, dotace občanům a další důležité výdaje zajišťující veřejné statky a služby (Provazníková, 2009, str. 68).

Tabulka 1 **Struktura příjmů a výdajů rozpočtu obcí**

Příjmy		Výdaje
Běžné		Běžné
daňové	svěřené daně	mzdy a platy
	sdílené daně	povinné pojistné za zaměstnance
	místní poplatky	energie
	správní poplatky	nájemné
	poplatky ze životního prostředí	materiál
nedaňové	z pronájmu majetku	výdaje na municipální podniky
	zisk z municipálních podniků	placené pokuty a jiné sankce
	z poplatků za služby	placené úroky
	příjmy od organizačních složek	dotace vlastním organizačním složkám
	příjmy od příspěvkových organizací	neinvestiční příspěvky příspěvkovým organizacím
	příjmy sankční povahy	transfery obyvatelstvu
přijaté transfery	běžné dotace ze státního rozpočtu	veřejný pořádek
	běžné dotace ze státních fondů	komunální služby
	běžné dotace z rozpočtu krajů	ostatní běžné výdaje
Kapitálové		Kapitálové
z prodeje majetku		na pořízení majetku
z prodeje cenných papírů, akcií, majetkových podílů		na nákup cenných papírů a akcií
přijaté dotace		poskytnuté kapitálové dotace
přijaté úvěry		splátky úvěrů
z emise komunálních dluhopisů		poskytnuté investiční příspěvky příspěvkovým organizacím
přijaté splátky půjček		poskytnuté investiční půjčky

Zdroj: Peková, 2011

Vzhledem k povaze investičního záměru lze vymezit následující finanční prostředky municipality (Provazníková, 2009, str. 220):

- Majetek municipality.
- Přijaté dotace (transfery).
- Přijaté úvěry.
- Svěřené a sdílené daně.
- Místní poplatky.
- Správní poplatky.
- Uživatelské poplatky.
- Příjmy sankční povahy.

3.2.2.1 Příjem z majetku municipality

Municipalita je vymezena jako veřejnoprávní korporace. Vlastní majetek a hospodaří s ním. Obec vystupuje pod postavením právnické osoby, vystupuje pod svým jménem a nese zodpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Vlastnictví obecního majetku je zakotveno v Ústavě České republiky i v zákoně o obcích. Majetek obce může mít nemovitý nebo movitý charakter. Obec musí s majetkem manipulovat hospodárně, účelně a zároveň ho rozvíjet a obnovovat. Dále musí majetek ochránit před jeho poškozením, zničením a zcizením (Provazníková, 2009, str. 234).

Obecní majetek by měl sloužit k zabezpečení čistých a veřejných statků pro obyvatele obce. Na základě efektivního využívání majetku obce lze zahrnout toto kritérium do finanční analýzy a rozhodnout se, zda bude v rámci projektu vhodné majetek prodat nebo pronajmout. Důležitým hlediskem je příjem do obecního rozpočtu. V případě prodeje majetku se jedná o jednorázovou částku, která spadá do kapitálového rozpočtu. Pokud by se jednalo o pronájem, spadá tato částka do běžného rozpočtu (Peková, 2011, str.239).

3.2.2.2 Přijaté dotace (transfery)

Na základě zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a dalších souvisejících ustanovení a předpisů se dotací rozumí peněžní prostředek ze státního

rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytované municipalitám nebo právnickým osobám. Dotací (transferem) se též rozumí příspěvek ze státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti (Provazníková, 2009, str. 147).

Z teoretického hlediska lze dotace členit na (Provazníková, 2009, str. 147):

- Běžné – pravidelné, financování běžných provozních potřeb.
- Kapitálové – nepravidelné, investiční, zajištění veřejných statků.

Další dělení dotací dle účelovosti (Peková, 2011, str. 475):

- Účelové – na určitý účel.
- Neúčelové – není sledován účel, příspěvek na výkon přenesené působnosti.

Dělení dle kritéria nároku (Provazníková, 2009, str. 147):

- Nárokové – municipality na ně mají automatický nárok, nežádají o ně.
- Nenárokové – municipality musí o dotaci požádat, důležité je splnění určitých kritérií, nelze uspokojit každou žádost.

Poskytované dotace z různých veřejných rozpočtů (Provazníková, 2009, str. 147):

- Dotace na základě zákona o státním rozpočtu – nárokové, předvídatelný příjem pro municipalitu.
- Dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa státního rozpočtu – spravuje Ministerstvo financí ČR, účelové dotace – např. volby, rozvoj školství nebo likvidace po živelných událostech.
- Dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev – běžné i kapitálové, nenárokové, o přerozdělení rozhodují jednotlivá ministerstva
- Dotace ze státních mimorozpočtových fondů – účelové, převážně kapitálové, např. SFŽP, SFDI.
- Dotace od krajů – formou přerozdělování, v rámci grantů kaje v samostatné působnosti
- Dotace z Evropské unie – účelové, ze strukturálních a investičních fondů, spojeny s určitým spolupodílením obcí.

3.2.2.3 Návravné zdroje

V současnosti mají municipality přístup na finanční trh a můžou si zvolit vhodný druh financování. Velmi častým příjmem je pro ně vhodně zvolený úvěr od finančního subjektu, emise komunálních dluhopisů a návratné půjčky a výpomoci od jiných subjektů (Peková, 2011, str.484). Jelikož je banka soukromoprávní subjekt, zajímá ji především návratnost půjčených peněžních prostředků. Stanovuje si kritéria a podmínky, za kterých finanční prostředky zapůjčí. Po předložení účelu úvěru banka posuzuje další parametry (Hrdý, 2006, str. 11):

- Obecné informace (požadovaná výše úvěru a záruky).
- Finanční situaci obce.
- Cash-flow.
- Bonitu obce.

Úvěr a jeho využití podléhají schvalovacímu procesu zastupitelstva obce. Výběr konkrétního finančního subjektu podléhá zákonu č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel (obec) předkládá své požadavky a specifikuje podmínky, za kterých je ochoten akceptovat předloženou nabídku dodavatele. Mezi důležité parametry patří doba splatnosti, výše úroku a splátky a další podmínky ohledně předčasného splacení nebo prodloužení při splacení.

Dle splatnosti členíme úvěry na (Provazníková, 2009, str. 189):

- Krátkodobé – splacení do jednoho roku (směnka, eskontní úvěr, akceptační nebo lombardní úvěr).
- Střednědobé – splatnost do čtyř let (emisní půjčka).
- Dlouhodobé – splacení je delší než čtyři roky (hypoteční úvěr).

Za poskytnutou půjčku nebo úvěr se musí municipalita zaručit svými příjmy nebo svým majetkem (zpravidla nemovitým, ve výjimečných případech lze použít movitý majetek, vše záleží na ocenění znalcem). K zajištění úvěru lze použít i cenné papíry (Peková, Pilný, Jetmar, 2008, str. 274).

3.2.2.4 Svěřené a sdílené daně

Svěřené (výlučné) daně plynou v plné výši do obecního rozpočtu. Jejich výše je stanovena na celostátní úrovni. Výběr těchto daní zabezpečuje Finanční správa České republiky. Mezi tyto daně řadíme (Peková, 2011, str.449-450):

- Daň z nemovitosti (pozemků, staveb a jednotek) – příjemcem daně je vždy obec, na jejíž území se nemovitost nachází, sazbu daně ještě upravují koeficienty v pravomoci obcí.
- Daň z příjmu právnických osob – příjemcem daně je vždy daná obec.

Sdílené daně se přerozdělují do jednotlivých veřejných rozpočtů podle určitého procenta. Zpravidla plynou finance do státního rozpočtu, rozpočtů krajů a rozpočtu obcí. Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) jsou vybrané finance (daně) přerozdělovány do jednotlivých rozpočtů a účelových fondů.

Mezi sdílené daně patří (vyhláška č.219/2019 Sb.):

- Daň z přidané hodnoty – aktuálně používáme tři sazby – základní (21 %), první snížená (15 %), druhá snížená (10 %).
- Daň z příjmu fyzických a právnických osob – patří sem příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, sazba daně činí 15%.
- Daň z hazardních her – předmětem této daně je např. loterie, bingo, kursově sázky, turnaje a tomboly nad 100. 000,- Kč.

Do municipálních rozpočtů se finance rozdělují dle metodiky ministerstva financí ČR následujícím způsobem (vyhláška č.219/2019 Sb.):

- Daň z příjmu fyzických osob vybírané srážkovou daní – 23,58 % celostátního hrubého výnosu.
- Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti – 23,58 % celostátního hrubého výnosu a 1,5 % dle počtu zaměstnanců s místem výkonu práce v obci.
- Daň z příjmu fyzických osob ze samostatné činnosti – 23,58 % ze 60 % celostátního hrubého výnosu.

- Daň z příjmu právnických osob kromě této daně placené kraji a obcemi – 23,58 % celostátního hrubého výnosu.
- U daně z přidané hodnoty je to 23,58 % celostátního hrubého výnosu.
- Hazardní hry (technické) – 35 % výnosu plyne do rozpočtu příslušné obce dle počtu koncových zařízení.
- Hazardní hry (ostatní) – 30 % celostátního hrubého výnosu.

Procentní podíl obcí (s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Brna a Ostravy) na celostátním hrubém výnosu daní, se stanovuje jako součet (vyhláška č.219/2019 Sb.):

- Poměru výměry katastrálních území obce k celkově započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03.
- Poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10.
- Poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,09.
- Poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,78 a dále násobeného celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podílejí ostatní obce.

3.2.2.5 Místní poplatky

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, se místní poplatky upravují a municipality tak mohou na základě tohoto zákona vybírat následující poplatky:

- Poplatek ze psů.
- Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt.
- Poplatek za užívání veřejného prostranství.
- Poplatek ze vstupného.
- Poplatek z ubytovací kapacity.

- Poplatek za povolení k výjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst.
- Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.
- Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu a kanalizace.

3.2.2.6 Správní poplatky

Tyto poplatky upravuje zákon č.634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která podává návrh k provedení úkonu veřejné správě jako je například vydání občanského průkazu, zápis do registru vozidel nebo výpis z katastru nemovitostí a další správní úkony. Pokud vznikne povinnost za tento úkon zaplatit, řídí se dle sazebníku poplatků. V tomto sazebníku jsou též uvedeny úkony, které jsou od placení osvobozeny.

3.2.2.7 Uživatelské poplatky

Tento druh poplatků je využíván především u smíšených veřejných statků. Při stanovení výše poplatku je vhodné, aby cena odrážela náklady spojené s poskytovanou službou. Plátce je současně příjemcem poskytované služby (Provazníková, 2008, str. 68).

Druhy poplatků:

- Paušální uživatelský poplatek (nelze propočítat na jednotlivce).
- Dotovaný uživatelský poplatek (městská hromadná doprava).
- Uživatelský poplatek se ziskem (služby, které chce municipalita regulovat).

Důvody, které vedou k zavedení těchto poplatků, se dají velmi zobecnit. Jde o podíl jednotlivců na spotřebě, schopnost a ochota spotřebitele platit, výše administrativních nákladů spojených s vybíráním poplatků a zavedení poplatků neomezí užívání smíšeného statku (Provazníková, 2008, str. 97).

3.2.2.8 Příjmy sankční povahy

Rada obce zřizuje podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, komise, které v rámci přestupkového řízení projednávají vzniklé přestupky a navrhují výše pokut a nápravných opatření. Může se jednat např. o rušení nočního klidu, úmyslného poškození cizího majetku nebo urážka na cti. Příjmy sankční povahy zahrnují i pokuty vystavené místní policií. Zároveň sem patří i část pokut za porušení životního prostředí.

3.3 Zhodnocení finanční situace municipality

Od finančního účetnictví není finanční analýza regulována žádnými pravidly, předpisy ani standardy. Na základě finanční analýzy můžeme doplnit a zjednodušit údaje, které získáme z účetních výkazů současného a minulého účetního období. Tyto údaje lze porovnávat s jinými subjekty. Zjištěním těchto hodnot lze odhadovat budoucí vývoj finanční situace obce. Lze podle těchto parametrů určí, zda je dobré k financování nových projektů využít bankovní úvěr nebo některý z dotačních titulů. V těchto případech je nutné zvážit, a hlavně prokázat efektivnost poskytnutých finančních zdrojů (Otrusinová, Kubíčková, 2011, str. 87).

Základní pojmy hodnocení finanční situace (Otrusinová, Kubíčková, 2011, str. 85):

- Vstupy – všechny zdroje k zajištění projektu, lze je měřit kvantitativně nebo finančně.
- Výstupy – prostřednictvím vstupů jsme vytvořili služby nebo zboží, lze je měřit kvantitativně nebo finančně.
- Výsledky – na základě hodnocení projektu jsme dosáhli např. zvýšení kvality bydlení.
- Účinky – největší souhrnný ukazatel v dlouhodobém časovém horizontu jedná se např. o zlepšení ekonomické situace.

K hodnocení efektivnosti lze použít (Ochrana, 2005, str. 100):

- Jedno-kriteriální metodu – náklady a užitek z daného projektu se měří jedním kritériem (peněžními prostředky).

- Více-kriteriální metodu – sleduje se více parametrů (dlouhodobost investice a její užitek).

3.3.1 Jedno-kriteriální metody

Pokud se zvolí správná metoda, je spousta argumentů k obhajobě určitého projektu ve veřejném sektoru. Především je to nástroj pro zastupitele obce při projednávání investičních záměrů. Mezi tyto užitkové metody se řadí minimalizaci nákladů, efektivnost nákladů, užitečnost nákladů a analýzu nákladů a přínosů (Ochrana, 2005, str. 105).

3.3.1.1 Cost-minimum analysis (CMA)

Jde se o analýzu minimalizující vstupní náklady na pořízení. Tato metoda je v oblasti používaných metod nejjednodušší nákladově užitkovou metodou (Ochrana, 2005, str. 58). Pokud jsou již známé náklady na projekt, je hlavním kritériem výběru pro veřejnou zakázku nejnižší cena. Pokud se bere v úvahu i užitek v časovém období, musí se počítat i s provozními náklady, které budou po celou dobu projektu. Pro porovnání se musí počítat s časovou hodnotou, pokud jsou výstupy srovnatelné. Z tohoto důvodu je tato metoda vhodná pro hodnocení menších projektů. Mezi výhody této metody patří její jednoduchost výpočtu. Pokud se sledují nevýhody, nelze v tomto případě srovnávat různě časově dlouhé projekty (Maaytová, 2015, str. 57).

Celkové náklady C se vyjadřují:

Rovnice 1 Celkové náklady

$$C = C_0 + \sum_{t=1}^n C_t$$

C_0 -pořizovací cena

C_t -náklad v období t

n -konečný časový horizont

Zdroj: Ochrana, 2005

3.3.1.2 Cost-effectiveness analysis (CEA)

Pokud je složité ocenit přínos v peněžních jednotkách, je vhodné použít tuto metodu, která využívá nákladové efektivnosti na naturální jednotku výstupu. Je podobná analýze nákladů a přínosů. Nelze však s náklady kalkulovat jako se společnými. Berou se v úvahu pouze ty, které se vztahují přímo k určité akci a jsou vyjádřeny peněžně (Ochrana, 2011, str. 95).

Efektivnost investic je vyjádřena poměrovým ukazatelem investiční náročnosti. Efektivní výdaj je ten, který má nejnižší měrnou náročnost:

Rovnice 2 Efektivnost investic

$$\text{Efektivnosti investic} = C/E$$

C – náklady vyjádřené v peněžních jednotkách

E – výstupy vyjádřené v naturálních jednotkách

Zdroj: Ochrana, 2005

Hlavním přínosem této metody je hodnocení jednotlivých projektů na základě preferencí občanů. Jedná se například o hodnocení středoškolských vzdělávacích programů se stejným zaměřením a kvalitou. Mezi nedostatky patří měření užitku. Nelze jednoznačně určit, který užitek je správný v porovnání s ostatními projekty (Maaytová, 2015, str.59).

3.3.1.3 Cost-utility analýza (CUA)

Mezi další metody se řadí analýza užitečnosti nákladů. Vychází z teorie užitku. Používá se všude, kde je mnoho výstupů, které jako jednotlivé dílčí úlohy tvoří celek. Tato metoda analyzuje projekty s nestejnými, ale porovnatelnými výsledky. Používá se například ve veřejné správě nebo zdravotnictví. Mezi hlavní výhody se řadí názory odborníků (jednotlivců). Nedostatkem je však reálné měření užitku. Každý spotřebitel vidí užitek jinak, vždy hodnotí ve svůj prospěch (Ochrana, 2015, str. 91).

3.3.1.4 Cost-benefit analýza (CBA)

Jedná se o nejčastěji používanou metodu, jelikož měří vstupy i výstupy. Tyto hodnoty jsou vyjádřeny peněžních jednotkách. Používá se při hodnocení veřejných zakázek a veřejných projektů (Ochrana, 2015, str. 59).

Základním hodnotícím kritériem je pozorování čistého současného přínosu (Ochrana, 2015, str.59):

Rovnice 3 Porovnání současného přínosu

$$B > C$$

B – současná hodnota přínosů v peněžních jednotkách

C – současná hodnota nákladů v peněžních jednotkách

Zdroj: Sieber, 2004

Tato metoda nám poskytne odpovědi na otázky: „*Komu realizace projektu něco přinese a komu co vezme?*“ Všechny dopady jsou následně převedeny na peněžní jednotky. Ty se poté použijí při výpočtu kritériálních ukazatelů a následném zhodnocení, zda se jedná o přínosný projekt nebo nikoliv (Sieber, 2004, str. 6).

Druhy CBA (Ochrana, 2011, str.87):

- Užší pojetí – počítá jen s přímými náklady, které souvisí s daným projektem a přínosy, které se týkají cílové skupiny. Nejsou zde zohledněny náklady obětované příležitosti a pozitivní externality.
- Širší pojetí – mimo nákladů a přínosů se zohledňují i dopady investic na společnost, tzv. společenské náklady a přínosy.

Vzhledem k tomu, že je v praxi těžké vyjádřit některé položky v peněžních jednotkách, dělí se širší CBA na následující formy (Ochrana, 2011, str. 88):

- Neredukované – všechny přímé a nepřímé, hmotné i nehmotné náklady a přínosy.
- Redukované – v penězích se vyjadřují jen ty položky, s kterými se může přesně a spolehlivě počítat, ostatní položky lze okomentovat slovně.

Struktura CBA analýzy u veřejných projektů (Sieber, 2004, str. 6-10):

- 1. Definice projektu** – v první řadě je nutné určit investiční záměr a cíl projektu. Měli by se důkladně projít a naplánovat jednotlivé fáze (předinvestiční, investiční, provozní, materiálové a technické). V neposlední řadě je důležité finanční zajištění celé akce. V případě veřejného projektu se jedná o nespočet vlivů, které mohou daný projekt ovlivnit.
- 2. Investiční a nulová varianta** – odlišnost těchto variant je v jediném předpokladu, a to zda byla daná investice realizována. Pak se nazývá investiční. Pokud k realizaci nedošlo, jedná se o nulovou variantu (Sieber, 2004, str. 14).
- 3. Kvantifikace relativních nákladů a užiteků a jejich členění** – k tomuto hodnocení se používá přírůstková metoda. Ta kalkuluje s výslednou změnou – rozdílem mezi nulovou a investiční variantou. V případě kladného výsledku se jedná o přínos. Pokud je výsledek záporný, jde o újmu. V případě CBA analýzy se sledují různé typy – reálné a peněžní, přímé a nepřímé, hmotné a nehmotné, dílčí a konečné, vnitřní a vnější (Sieber, 2004, str. 14, Vodáková, 2013, str. 151).
- 4. Vyčlenění neocenitelných nákladů a užiteků** – hlavní podmínkou výstupů CBA analýzy je vyjádření výstupů v peněžní podobě, i přesto je v některých případech lepší nepřevádět náklady a přínosy na hotovost. Tato skutečnost se musí ale dostatečně okomentovat (Sieber, 2004, str. 19).
- 5. Převedení neocenitelných nákladů a přínosů na hotovostní toky** – se provádí v tržních cenách pouze za předpokladu, že se s použitými vstupy a výstupy obchoduje v soukromém sektoru. Vzhledem k rozmanitosti soukromého sektoru nelze jednoznačně brát ceny za reálné. Z tohoto důvodu se použijí ceny pro tzv. „stínování cen“ (Rosen a Gayer, 2010, str. 162). Další metodu, kterou lze použít, je tzv. „metoda náhražkových trhů“. V tomto případě se ceny odvozují od podobného produktu na trhu (Sieber, 2004, str. 20).
- 6. Určení diskontní sazby a výpočet kritériálních ukazatelů** – při hodnocení veřejných projektů se vychází z budoucí hodnoty. Z toho důvodu je nutné při výpočtu použít diskontní sazbu – společenskou, která je vyšší než u výpočtu soukromého projektu (Vodáková, 2013, str. 162). Diskontní sazbu zpravidla určuje poskytovatel dotace. Do kritériálních ukazatelů se řadí současná hodnota tzv. „present value – PV“, čistá

současná hodnota – NPV, vnitřní výnosové procento-IRR a doba návratnosti – T (Sieber, 2004, str. 23).

Vzorce pro výpočet základních kritériálních ukazatelů:

Současná hodnota (PV) vyjadřuje součet diskontovaných hotovostních toků:

Rovnice 4 Současná hodnota

$$PV = \sum_{t=1}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t}$$

PV – současná hodnota všech hotovostních toků vyplývajících z projektu v období 1 až „n“

CF_t – hotovostní tok v roce t

r – diskontní sazba

t – symbol konkrétního období

n – poslední hodnocené období

PV ≥ 1 – projekt je přijatelný

PV ≤ 1 – projekt je nepřijatelný

Zdroj: Sieber, 2004

Ze současné hodnoty lze odvodit *čistou současnou hodnotu*, kde se započítávají i náklady a užitky, které není nutné diskontovat:

Rovnice 5 Čistá současná hodnota

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t}$$

NPV – čistá současná hodnota investice

ostatní zkratky jsou stejného významu jako u současné hodnoty

NPV ≥ 0 – projekt je přijatelný

NPV ≤ 0 – projekt je nepřijatelný

Zdroj: Vodáková, 2003

Vnitřní výnosové procento je hodnota diskontní sazby, u které je čistá hodnota z investic rovna nule (Sieber, 2004, str. 33):

Rovnice 6 Vnitřní výnosové procento

$$0 = \sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1+IRR)^t}$$

IRR – vnitřní výnosové procento

ostatní symboly jsou stejného významu jako u čisté současné hodnoty

Zdroj: Sieber, 2004

Doba návratnosti je doba, která je potřeba k vyrovnání investice s počátečním stavem (Sieber, 2004, str. 33):

Rovnice 7 Doba návratnosti

$$T = \frac{CF_0}{CF_t}$$

T – doba návratnosti

CF₀ – náklady na investici

CF_t – roční tok čistých peněžních příjmů

Doba návratnosti ≥ doba životnosti – projekt není přijatelný

Doba návratnosti ≤ doba životnosti – projekt je přijatelný

Zdroj: Sieber, 2004

Index rentability je ukazatelem procenta ziskovosti projektu (Sieber, 2004, str. 35):

Rovnice 8 Index rentability

$$NPV/I = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{CF_t}{(1+r)^t}}{I}$$

NPV/I – index rentability

Zdroj: Sieber, 2004

7. **provedení citlivosti analýzy** – zjišťuje kritické proměnné investice, které se mění o určitá procenta. Pokud se 1% změna promítne do NPV, tak že se změní o 5 %, považujeme celou situaci za kritickou (Evropská komise, 2006, str. 10).
8. **posouzení projektu dle vypočtených kritériálních ukazatelů, citlivosti analýzy a neocenitelných efektů** – všechny ukazatele se musí hodnotit uvážlivě. Vždy je důležité určit si váhu jednotlivé hodnoty a správně ji interpretovat (Sieber, 2004, str. 38).
9. **rozhodnutí o přijatelnosti investice** – pokud se vypočtené hodnoty pohybují ve vysokých číslech, lze projekt považovat za vhodný. Je ale nutné zvážit, zda dané obec zvládne danou investici realizovat a bude splňovat celospolečenskou spokojenost. Mezi časté chyby se řadí duplicitní náklady a přínosy a zároveň by mělo platit pravidlo: nesmí být užitek z něčeho, co by škodilo někomu jinému (Sieber, 2004, str. 41).

3.3.2 Monitoring hospodaření municipalit

Důvodem monitorování hospodaření municipalit je přimět jednotlivé obce k rozvážné manipulaci s veřejnými prostředky a účelné využívání finančních zdrojů. Dle usnesení vlády sleduje Ministerstvo financí České republiky hospodaření obcí na základě soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Soustava obsahuje 16 informativních a 2 monitorující ukazatele. Tyto 2 ukazatelé jsou zásadní při hodnocení ekonomické situace municipality. Jedná se o podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) a celková likvidita. Pokud ukazatel celkové likvidity k 31. 12. příslušného roku nabývá hodnot v intervalu $<0;1>$ a zároveň podíl cizích zdrojů je vyšší než 25 % musí obce tento stav zdůvodnit Ministerstvu financí. Když toto zdůvodnění není dostačující, provede Ministerstvo financí municipalitám analýzu vzniklých problémů a navrhne jejich řešení.

4 Vlastní práce

Praktická část této práce se zabývá zhodnocením hospodaření obce Lukavec u Hořic, které je provedeno na základě poměrových ukazatelů. Dále se zabývá investičním záměrem dané municipality a jeho vhodným financováním.

4.1 Charakteristika obce Lukavec u Hořic

Území obce Lukavec u Hořic se rozkládá mezi nedalekými městy Hořice v Podkrkonoší a Lázněmi Bělhrad. Z tohoto umístění pro obec plynou určité výhody a pracovní příležitosti pro občany. K obci Lukavec u Hořic patří ještě dvě osady – Dobeš a Černín. Celé toto území se rozkládá v kotlině mezi Chlumy a Zvičinou, které doplňují Vřesnické Valy a Hůrka pod Bělhradem. Ze dvou třetin je obec obklopena lesy. Nad vsí se tyčí kopec Krušina (376 m n. m.), kde dříve bývalo staré hradiště. V blízké Dobši stála tvrz, která má dodnes znatelné kruhové příkopy. Celou obcí prostupují zachovalé roubenky, které dodnes plní obytnou funkci převážně pro rekreační účely.

Obrázek 2 Obec Lukavec u Hořic

Zdroj: Obec Lukavec u Hořic, 2020

Obec má v současné době 292 obyvatel. Vzhledem k tomu, že je v obci nízká občanská vybavenost, využívají místní obyvatelé služeb v blízkých Hořicích nebo Bělohradě, kde mají možnost využít mateřské školy, základní i střední školy, zdravotní střediska a pracovní příležitosti. I přes tento obecní hedníkep je v obci živo a místní zastupitelé se v poslední době zasloužili o rozvoj obce v podobě její revitalizace. Dále podporují místní spolky při jejich činnosti. Z tohoto důvodu přišlo rozhodnutí postavit kulturně sportovní zázemí, které bude k využití pro obecní a částečně i soukromé účely.

4.1.1 Orgány obce

Na chod celé obce dohlíží 9členné zastupitelstvo spolu s obecními výbory, v jejichž zájmu je zvelebovat veřejné prostranství obce a vytvářet příjemné prostředí pro obyvatele obce. Starostu obce zastupují dva místostarostové, kteří mají rozdělené kompetence. Zbylí členové zastupitelstva jsou součástí finančního a kontrolního výboru, které jsou pro obce povinné. Mezi nepovinný obecní výbor patří výbor kulturní, který se zabývá kulturním vyžitím v obci. Organizuje a dohlíží na obecní akce.

4.1.2 Strategický plán rozvoje obce v letech 2020-2026

Běžně se Strategický plán rozvoje obce zpracovává na 4 roky s dalším dlouhodobým předpokládaným výhledem. V podnikové terminologii se tomu říká střednědobé plánování. V této Strategii je zobrazena vize obce, jakým směrem se bude ubírat a co všechno plánují vybudovat. Na základě provedené finanční analýzy lze lépe prioritně určit investiční akce drobného i většího charakteru. Pokud se jedná o větší investice, je důležité vše důkladně propočítat, aby se zjistila finanční zátěž v rozpočtu a mohli se případně veřejné projekty dofinancovat z dotačních zdrojů (Strategický plán obce Lukavec u Hořic, 2019).

Příklady budoucích investičních akcí:

- Výstavba multifunkčního hřiště (2021–2022).
- Výstavba sportovně-kulturního zázemí pro multifunkční hřiště (2021–2023).
- Výstavba workoutového (venkovního) hřiště (2020).
- Výstavba dětského hřiště (2021–2022).

- Oprava požární nádrže (2021–2022).
- Vybudování bydlení pro seniory nákladem obce a zajištění služeb péče externí organizací (2024–2026).
- Zlepšení kvality dodávek pitné vody v části Dobeš (2022–2023).
- Obnova zeleně v Dobši (2024).
- Postupná oprava místních komunikací (2020–2024).
- Vybudování nových chodníků v Lukavci (2025–2026).
- Celková rekonstrukce a oprava restaurace Lucerny včetně sálu, Lukavec (2025–2026).

4.1.3 Finanční analýza hospodaření obce

K posouzení a zhodnocení finanční situace obce nám pomůže poměrová analýza, při které nám poslouží účetní výkazy za období 2015–2019. Za rok 2019 v současné době neznáme konečné výsledky. Bude tedy vycházeno z hodnot platných k 30. 9. 2019. Dále bude provedeno porovnání pomocí monitorujících ukazatelů Ministerstva financí, tzv. „Monitoring hospodaření obcí“.

Tabulka 2 Bilance příjmů a výdajů v letech 2015–2019

UKAZATEL	Roky (v Kč)				
	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy	3 370 227	3 573 269	4 216 892	4 191 642	3 601 761
Nedaňové příjmy	533 164	574 408	666 282	894 708	538 828
Kapitálové příjmy	2 100	1 555 200	37 051	34 402	559 350
Neinvestiční přijaté transfery	295 400	1 416 569	421 067	514 807	312 801
Investiční přijaté transfery	2 270 568	0	693 146	0	1 182 000
PŘÍJMY CELKEM	6 471 459	7 119 446	6 034 438	5 635 559	6 194 740
Běžné výdaje	2 783 479	3 559 397	2 975 488	2 659 546	2 304 552
Kapitálové výdaje	3 721 063	108 236	1 602 666	574 231	459 252
VÝDAJE CELKEM	6 504 542	3 667 633	4 578 154	3 233 777	2 763 804
SALDO PŘÍJMU A VÝDAJŮ	-33 083	3 451 813	1 456 284	2 401 782	3 430 936

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Daňové příjmy jsou podrobně znázorněny v následujícím grafu. Pokud se zaměříme na položku nedaňových příjmů, po sledované období se drželi na konstantní výši s výjimkou roku 2018. V tento rok došlo k výraznějšímu navýšení z důvodu inkasovaného nájmu z nemovitostí a z poskytování služeb. Když se zaměříme na položku kapitálových příjmů, ty nám odráží v letech 2016 a 2019 částečný prodej obecního majetku. Výše přijatých transfer nám ukazuje výši poskytnutých dotací ze státního rozpočtu, ze státního fondu nebo od krajů.

Pokud se zaměříme na výdaje, až na rok 2015 převyšovaly běžné výdaje nad kapitálovými. Tento výrazný rozdíl byl způsoben neplánovanou opravou místních komunikací. Položka běžných výdajů nám odráží běžnou činnost obce. Z položky kapitálové výdaje se může dlouhodobě vyčíst plánovaný rozvoj obce, provedené investice v daném období a revitalizaci obecního majetku.

Z následující tabulky lze porovnat jednotlivé položky daňových příjmů municipality ve sledovaném období, které plynuly do rozpočtu. Důležitou položkou jsou v tomto případě daně z příjmu majetku a daně ze zboží a služeb. Vše je graficky zobrazeno v obrázku č. 3, který vychází z hodnot uvedených v tabulce č. 3.

Tabulka 3 Daňové příjmy dle jednotlivých položek

Položky daňových příjmů	Roky (v Kč)				
	2015	2016	2017	2018	2019
daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů	1 672 816	1 773 379	2 124 493	1 912 632	1 582 857
daně ze zboží a služeb v tuzemsku	1 314 770	1 414 091	1 672 252	1 862 045	1 534 056
majetkové daně	358 920	358 343	393 902	387 597	304 682
daně a poplatky z vybraných činností a služeb	23 719	27 456	26 244	29 367	180 164

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Obrázek 3 Daňové příjmy v letech 2015 - 2019

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

4.1.3.1 Ukazatelé finanční analýzy

Jednotlivé ukazatele poměrové analýzy jsou rozděleni do 4 kategorií – analýza celkových příjmů, analýza výdajů, analýza zadlužení a rozpočtové hospodaření obce. Vzhledem k tomu, že v době psaní této práce nebyl ještě uzavřen účetní rok 2019, budou analyzovány hodnoty v období 2015–2018.

1. Analýza celkových příjmů

- **Meziroční růst příjmů v %** = celkové příjmy bez návratných zdrojů sledovaného roku / to samé roku předchozího x 100

Tabulka 4 Meziroční růst příjmů

Období	2015 / 2016	2016 / 2017	2017 / 2018
Ukazatel (v %)	90	118	107

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tyto hodnoty vyjadřují meziroční růst příjmů. Lze konstatovat, že mají stoupající tendenci.

- **Celkové příjmy na 1 obyvatele** = celkové příjmy / počet obyvatel

Tabulka 5 Celkové příjmy na 1 obyvatele

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v Kč)	22 252	24 134	20 250	19 300

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tyto hodnoty nás informují, jak velký příjem připadá na jednoho obyvatele.

- **Meziroční růst vlastních příjmů v %** = vlastní příjmy za sledované období / to samé předchozího roku x 100

Tabulka 6 Meziroční růst vlastních příjmů

Období	2015 / 2016	2016 / 2017	2017 / 2018
Ukazatel (v %)	146	86	104

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020 (závěrečný účet obce 2015-2018)

Ukazatel vypovídá o meziročním růstu vlastních příjmů.

- **Finanční nezávislost** = vlastní příjmy / celkové příjmy x 100

Tabulka 4 Finanční nezávislost

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v %)	61	80	82	91

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Na základě tohoto ukazatele lze určit soběstačnost obce. Pokud hodnoty dosahují nad 70 %, jsou vyhovující. V našem případě je jasně vidět, že obec je rok od roku soběstačnější.

2. Analýza výdajů

- **Meziroční růst neinvestičních prostředků v %** = celkové neinvestiční výdaje sledovaného roku / celkové neinvestiční výdaje roku předchozího x 100

Tabulka 7 Meziroční růst neinvestičních prostředků

Období	2015 / 2016	2016 / 2017	2017 / 2018
Ukazatel (v %)	137	77	81

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tento ukazatel nám vyjadřuje meziroční nárůst provozních výdajů. Z této situace jasně vyplývá, že obec využívá hospodárně finanční prostředky.

- **Srovnání neinvestičních a celkových výdajů v %** = celkové neinvestiční výdaje / výdaje celkem x 100

Tabulka 8 Srovnání neinvestičních a celkových výdajů

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v %)	31	75	46	53

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tyto hodnoty určují, jaká část výdajů rozpočtu je potřeba na provoz obce. Vzhledem ke kritické hodnotě 70 %, je situace naší obce příznivá.

- **Neinvestiční výdaje na 1 obyvatele** = celkové neinvestiční výdaje / počet obyvatel

Tabulka 9 Neinvestiční výdaje na 1 obyvatele

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v Kč)	6 934	9 299	7 128	5 875

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tento ukazatel odráží přepočtení neinvestičních výdajů na jednoho obyvatele. V tomto případě se jedná o značný vzestup v roce 2016, naopak v roce 2018 je zde velký pokles hodnot.

- **Srovnání investičních a celkových výdajů** = celkové investiční výdaje / výdaje celkem x 100

Tabulka 10 Srovnání investičních a celkových výdajů

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v %)	57	3	35	18

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Pro tento údaj je optimálně přijatelná hranice 30 %, kdy v roce 2015 byla situace nepříznivá. Postupně však došlo k velkému zlepšení.

- **Investiční výdaje na 1 obyvatele** = celkové investiční výdaje / počet obyvatel

Tabulka 11 Investiční výdaje na 1 obyvatele

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v Kč)	12 920	367	5 378	2 001

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

V roce 2016 nedošlo k téměř žádným investičním akcím. V tomto směru je hodnota investičních nákladů nízká. V dalších letech došlo k rozvoji obce a investicím do obecního majetku.

- **Celkové výdaje na 1 obyvatele** = celkem výdaje / počet obyvatel

Tabulka 12 Celkové výdaje na 1 obyvatele

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v Kč)	22 585	12 433	15 363	11 075

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

3. Analýza zadlužení

- **výše celkového dluhu na 1 obyvatele** = celkový dluh / počet obyvatel
- **platební schopnost I** = nesplacené závazky celkem / brutto úspora
- **platební schopnost II** = roční splátky dluhu / brutto úspora x 100
Pokud jsou hodnoty do 20 %, jsou brány jako přijatelné. Pokud ale přesáhnou hranici 40%, jsou rizikové.
- **zadluženost I** = roční splátky dluhu / příjmy celkem x 100
Pokud se údaje pohybují do 8 %, jedná se o příznivou situaci. Když však hodnoty převýší hranici 20 %, jedná o rizikově hospodařící obec.
- **zadluženost II** = roční splátky dluhu / vlastní příjmy x 100
Pokud je to do 9 %, jde o velmi dobrou situaci. Pokud hodnoty přesáhnou hranici 30 %, jde o špatně hospodařící obec.

Vzhledem k tomu, že obec nemá za sledované období žádný dlouhodobý ani krátkodobý úvěr (závazek), nelze s těmito ukazateli počítat.

4. Rozpočtové hospodaření obce

- **brutto úspora** = celkové příjmy – návratné zdroje a neinvestiční výdaje snížené o splátky dluhu

Tento ukazatel vypovídá o objemu finančních prostředků potřebných k uhrazení dlužných pohledávek a neprovozních výdajů. Vzhledem k tomu, že nejsou známy splátky dluhu, nelze tento ukazatel přesně určit.

- **netto úspora** = celkové příjmy – návratné zdroje a neinvestiční výdaje včetně splátek dluhu

Tyto hodnoty nám vypovídají o úspoře, která zůstane po zaplacení dluhu. Vzhledem k tomu, že nejsou známy splátky dluhu, nelze tento ukazatel přesně určit.

- **samofinancování neinvestičních výdajů v %** = vlastní příjmy / neinvestiční výdaje celkem x 100

Tabulka 13 Samofinancování neinvestičních výdajů

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v %)	196	208	232	298

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tento ukazatel sleduje, jakou část opakovaných příjmů je třeba na provoz obce. Ukazatel by měl dosahovat nejvíce 90 %. V tuto chvíli není obec schopna si sama zafinancovat neinvestiční výdaje a je tedy odkázaná na transfery.

- **srovnání výsledku hospodaření s celkovými příjmy v %** = výsledek hospodaření / celkové příjmy x 100

Tabulka 14 Srovnání výsledku hospodaření s celkovými příjmy

Období	2015	2016	2017	2018
Ukazatel (v %)	24	36	41	38

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tyto hodnoty představují podíl rozpočtového deficitu či přebytku na celkových příjmech obce.

4.1.3.2 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů obce

Dle usnesení vlády č. 1395 z roku 2008 kontroluje Ministerstvo financí ČR hospodaření obcí na základě soustavy informativních a monitorujících ukazatelů (SIMU). Tyto ukazatele se aplikují na obce a všechny jimi řízené organizace. Vždy se vyhodnocují k 31. 12. daného roku (po zveřejnění závěrečného výsledku hospodaření), jak je vyobrazeno v tabulce č.14.

Tabulka 15 Soustava informativních a monitorujících ukazatelů obce k 31. 12. 2018

Informativní ukazatele	Hodnota
Počet obyvatel	292
Příjem celkem (v Kč)	5 635 560
Úroky (v %)	0
Uhrazené splátky dluhu a půjčených prostředků (v Kč)	0
Dluhová služba celkem (v Kč)	0
Ukazatel dluhové služby (v %)	0
Průměr příjmů za poslední 4 roky (v Kč)	6 299 476
Zadluženost (v Kč)	0
Zadluženost zřízených PO (v Kč)	0
Aktiva celkem (Brutto) (v Kč)	61 656 226
Stav na bankovních účtech (Brutto) (v Kč)	12 602 133
Stav na bankovních účtech zřízených PO (Brutto) (v Kč)	0
Cizí zdroje (Netto) (v Kč)	1 354 807
Oběžná aktiva (Netto) (v Kč)	13 440 008
Krátkodobé závazky (Netto) (v Kč)	1 344 807
Monitorující ukazatele	
Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	0
Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)	2
Celková likvidita (v %)	10

Zdroj: Vlastní zpracování dle Ministerstva financí

Dle zpracované analýzy lze vyhodnotit finanční situaci obce. Na základě jednotlivých ukazatelů lze konstatovat, že zastupitelé nakládají s obecním majetkem velmi dobře. V současné době není obec zadlužena a zatížena nesplacenými pohledávkami. Podle Strategického plánu obce lze předem předpokládat, že jsou schopni zrealizovat většinu svých drobných plánů a investic, a to s omezenou podporou cizích zdrojů financování. Pokud se jedná o větší investice např. výstavba sportovně – kulturního areálu nebo vybudování bydlení pro seniory, lze předpokládat zapojení cizích zdrojů. Financování může být z dotačních programů kraje a státu nebo dofinancování bankovním úvěrem. Obě tyto varianty je nutné propočítat a zvážit finanční zatížení rozpočtu obce.

4.2 Investiční záměr municipality

Vzhledem k velmi aktivnímu životu místních obyvatel, kulturní život v obci nezahálí. Níže je popsán stručný průřez rokem obce, tedy seznam konaných akcí. Jde o pestrý program. Pro pořádání takovýchto akcí chybí trvalé zázemí. Vše se řeší provizorně a je hodně závislé na vývoji počasí. Z tohoto důvodu se obec rozhodla postavit alespoň zázemí pro sportovní účely, které bude možné využít i pro jiné účely např. zasedání zastupitelstva nebo výroční schůze místních spolků.

Hlavním cílem je vybudovat zázemí pro konání obecních akcí. Toto zázemí má obec v plánu využít i pro soukromé účely za určitých podmínek nájmu, který bude přínosem do obecního rozpočtu. Dalším souvisejícím cílem je výstavba multifunkčního a workoutového (venkovního) hřiště, které bude sloužit pro účely obce a přilehlého okolí.

Tabulka 16 Přehled konaných akcí

Termín konání akce	Akce-popis, podrobnosti
Leden	hasičský ples
Únor	valná hromada SDH Lukavec
	zasedání zastupitelstva obce
	divadlo
	dětský karneval
	sportovní ples
Březen	historická přednáška
	oslava MDŽ
	zasedání zastupitelstva obce
Duben	divadlo pro děti
	divadlo pro dospělé
Květen	zasedání zastupitelstva obce
Červen	beseda
	pout'
Červenec	fotbalový turnaj
Srpen	zasedání zastupitelstva obce
Září	divadlo pro děti
Říjen	zasedání zastupitelstva obce
	drakiáda
	divadlo pro dospělé
Listopad	rozsvěcení stromečku
Prosinec	mikulášská besídka
	vánoční posezení
	zasedání zastupitelstva obce
	předsilvestrovské posezení-fotbal v maskách

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

4.2.1 Popis projektu

Celý projekt se týká výstavby a následné revitalizace okolí kulturně – sportovního zázemí pro účely obce. Celý projekt bude umístěn na pozemku parc. č. 105/4,105/3 a 105/2. Jedná se o sportovně – kulturní rekreační prostor s celoročním využitím. Tyto prostor budou sloužit nejen pro účely malé kopané, nohejbalu a streetballu. Další využití obec plánuje pro občanské akce např. odborné přednášky a sezení pro obyvatele, využití klubovny místními spolky a sportovní vyžití malých spoluobčanů. Důležitým aspektem je návaznost na stávající hřiště pro malou kopanou.

Obrázek 4 Vizualizace kulturně sportovního zázemí

Zdroj: Objemová studie Obce Lukavec u Hořic, 2019

Jedná se o výstavbu jednopodlažního objektu s kombinací pultové a sedlové střechy, který bude situován u stávajícího hřiště na malou kopanou. Objekt má sloužit jako zázemí pro hráče i návštěvníky klubovny. Navrhované zázemí spolu s multifunkčním hřištěm by mělo rozšířit nejen letní aktivity stávajícího hřiště, ale mělo by hlavně vytvořit kvalitní sportovně-relaxační prostor s možností pořádání hudebních akcí. Tím by mělo vzniknout příjemné prostředí pro setkávání všech generací při různě pořádaných akcích.

V objektu jsou navrženy dvě samostatné šatny s hygienickým zázemím pro hráče či návštěvníky klubovny (pro 42 dospělých osob nebo 63 dětí) s navazující kuchyňkou a výdejním okénkem do venkovního prostoru, sklad náčiní klubovny, úklidová komora, výčep/příprava malých pokrmů obsluhující ze dvou výdejních míst a venkovní krytý

prostor. Klubovna je uzpůsobena ke konání, jak sportovní činnosti, tak i jako společenská místnost na případnou videoprojekci či jako prostor k diskuzi. V letních měsících bývá v lokalitě pořádáno několik dětských táborů, pro které by klubovna sloužila nejen jako náhradní prostor za nepříznivého počasí, ale i jako zázemí pro občerstvení a relaxaci.

Neméně atraktivním prostorem je venkovní krytá terasa, která bude sloužit v době pořádaných sportovně-kulturních akcí k posezení u občerstvení či k tanečním kracím v průběhu hudební produkce. Pro hudební produkci bude vytvořeno místo s potřebnou technikou, které je navrženo v prostoru skladu venkovní terasy, který by sloužil k uskladnění mobiliáře terasy v zimních měsících. Tento sklad se díky mobilním stěnám dá přestavět dle požadované produkce, počasí či charakteru akce na několik různých variací, např. k produkci pouze pro krytý prostor terasy nebo k produkci otevřenou do nezakrytého prostoru mezi multifunkčním hřištěm a terasou anebo jako otevřená scéna.

V době pořádaného turnaje nebo větší akce je možnost propojení klubovny s venkovním prostorem a zpřístupnění dalšího výdejního místa pomocí trojice francouzských oken sloužících prvotně k přirozenému osvětlení společenské místnosti. Vzhledem k požadavkům obce byla budova navržena s nízkými realizačními a provozními náklady. Z tohoto důvodu se jedná o zděnou stavbu s maximální výškou střechy 4,2m, aby byla možná jednoduchá údržba. Odvodová konstrukce je tvořena zateplovacím systémem, který je doplněn dřevěným smrkovým obložím. Barevnost celé stavby je laděna do barev obecního znaku a vlajky obce. Vše je navrženo tak, aby celá stavba nenarušovala přírodní ráz obce a zapadla mezi stávající stavby.

Zpevněné plochy kolem stavby jsou navrženy z hutněného přírodního materiálu (např. písku), který zajistí přirozený vzhled v přírodně rozvolněném prostoru. K budově bude plynule navazovat multifunkční a workoutové (venkovní) hřiště. Vše je zobrazeno v příloze č. 1.

4.2.2 Finanční situace projektu

Životnost celého projektu je kalkulována na 20 let. Ekonomická a finanční analýza je podrobněji uvedena v příloze č.2. Na realizaci celé akce je zapotřebí prvotní velká investiční částka. Tu obec pokryje částečně z poskytnutých dotačních programů kraje a Ministerstva pro místní rozvoj, úvěrem nebo kombinací z vlastními zdroji. Zároveň je

potřeba počítat i s každoročními náklady na údržbu celé stavby a přilehlých ploch ve výši 15 000,-Kč (konzultováno se zastupiteli obce).

- **Diskontní sazba** byla stanovena dle metodického pokynu Evropské komise pro provádění analýz přínosů a nákladů na hodnotu 5 %.
- **Současná hodnota** byla na základě výpočtu stanovena na hodnotu 4 803 154,-Kč
- **Čistá současná hodnota** byla v tomto případě vypočten na hodnotu – 688 738,-Kč.
- **Index rentability** byl vypočítán na hodnotu -13 %.

Jelikož se tyto hodnoty pohybují na záporné straně, je tedy jisté, že je z tohoto hlediska projekt nevýhodný. V tuto chvíli je nutné se na celý projekt podívat i z pohledu sociálního.

- **Doba návratnosti** investic byla vypočtena na 14,25 let.
- **Vnitřní výnosové procento** vyšlo v tuto chvíli na 3 %.

4.2.2.1 Rozpočet projektu

Celkové náklady na realizaci investice jsou ve výši 5 497 568,-Kč včetně DPH.

Tabulka 17 Položkový rozpočet projektu

Položka	Cena (v Kč)
Předinvestiční fáze projektu	
Studie a geodetické zaměření	31 650
Povolení stavebního úřadu	3 000
Projektová dokumentace a inženýrské sítě	175 000
Investiční fáze projektu	
Zemní a přípravné práce	156 978
Hlavní výstavba	2 676 000
Vybavení budovy	578 900
Terénní úpravy (chodníky, zeleň)	240 570
Workoutové (venkovní) hřiště (zpevnění, výstavba, oplocení)	856 780
Dětské hřiště (zpevnění, výstavba, oplocení)	778 690
CELKOVÉ NÁKLADY INVESTIČNÍ AKCE – včetně DPH	5 497 568

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

4.2.3 Ekonomická analýza projektu

Jedná se o rozšíření finanční analýzy o celospolečenské náklady a přínosy. Vymezení skupin dotčených osob:

- Občané obce
- Děti ve věku 3-10 let a starší
- Rodiče dětí
- Místní spolky
- Obyvatelé okolních obcí

Popis nulové varianty

Pokud by nedošlo k realizaci projektu, mohl by nastat sociální úpadek v obci. Občané by neměli možnost setkávat se na konaných akcích a docházelo by k narušování sousedských vztahů i místních sociálních vazeb. Obyvatelé obce by byli nepřímo nuceni vycestovat za sebemenším vyžitím do nedalekých Lázní Bělohrad, kde je možné vyžití v lázeňském parku.

Popis nenulové varianty

Obec - obyvatelé obce se v posledních letech začali zapojovat do veřejného života a zároveň mají chuť se setkávat nejen na veřejně pořádaných akcích. Realizace projektu by velmi přispěla k sociálnímu a komunitnímu soužití občanů obce a utváření sociálních vazeb. Celou investicí se zkvalitní život v obci. Celkově by se dalo říct, že projekt přispěje k zájmu obyvatel, podpoří zdravý životní styl a zájem o sportovní aktivity.

Obyvatelé obce - realizací projektu získají příjemné prostředí k trávení volného času se svými dětmi a nejen to. Naskytne se jim možnost setkávat se s ostatními obyvateli obce, aniž by se jednalo o organizovanou akci. Zároveň obyvatelé ušetří cestu a čas do sousední obce, kde je možné takové vyžití. Mladší děti získají možnost trávit volný čas na dětském hřišti a ti starší, se budou moci realizovat též na hřišti ale workoutovém (venkovním). Rodiče dětí jistě docení nový, oplocený a moderní areál, kde se jejich ratolesti budou moci s radostí vyřádit. Samozřejmě, že obyvatelé obce mají možnost volit i alternativní aktivity v blízkém okolí, které k tomu vybízí svým prostředím. Zároveň se však jedná o podporu rozvoje sociálních vazeb všech věkových kategorií v obci.

Místní spolky - pro místní spolky znamená realizace projektu zvýšený zájem o pořádané akce a zároveň zvýšení zájmu stát se členem takového spolku.

Lokální podnikatelé - jistě ocení realizaci projektu z ekonomického hlediska, jelikož se zvýší účast na pořádaných akcích a tím dojde k navýšení utržené částky a uspokojení potřeb místních podnikatelů.

Tabulka 18 Vymezení parametrů projektu

Účastníci	Role	Předpoklady / dopady na účastníky
Obec	investor	stavitel hradící veškeré stavební a provozní náklady kvalitnější občanská vybavenost zvýšení demografie obce zlepšení sociálních vazeb
Obyvatelé obce	295 obyvatel	zkvalitnění volného času obyvatel aktivní přístup bezpečné místo pro setkávání obyvatel obce
Místní spolky	nájemce	zvětšení členské základny
Lokální podnikatelé	provozovatel hospody na hřišti	zvýšení tržeb a přísun daní do obecního rozpočtu

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Nejvhodnější metoda pro vyčíslení nákladů a užitku je zvolena metoda úspory času a nákladů na přepravu obyvatel obce.

Obyvatelé obce

Předpoklady:

- Pokud nedojde k výstavbě workoutového (venkovního) hřiště, museli by obyvatelé obce dojíždět do nedalekých Lázní Běláhrad nebo Hořic. Obě tyto lokality jsou vzdálené zhruba 10 minut jízdy autem
- Vzhledem k horší autobusové dostupnosti těchto blízkých lokalit by obyvatelé zvolili cestu osobním autem. Tuto cestu absolvuje 85 obyvatel obce, které se volnočasové aktivitě věnují min. 2x týdně

- Průměrná spotřeba je 5,5l/100 km, cena pohonných hmot je dle vyhlášky č. 463/2017 Sb., vydaná Ministerstvem práce a sociálních věcí stanovena ve výši 29,80 Kč/l, vzdálenost 10 km
- Průměrné cestovné autobusem činí 15,-Kč

Všechny tyto údaje jsou shrnuté v tabulce č. 19.

Tabulka 19 Úspora času cestovného vyjádřena v peněžních jednotkách

Položka	Úspora času v hod. /v peněžních jednotkách
1 občan uskuteční 2 cesty	dohromady 20 minut (0,3 hodiny)
85 obyvatel za týden	1700 minut (28,3 h)
85 obyvatel za rok	88400 minut (1473 h)
50 % z průměrné hodinové mzdy (113 x 1473)	166 449 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Na základě zahraničí studie se přepočítává jednotka času stráveného volnočasovým cestováním na 40-50 % hodinové mzdy. Dle údajů v ČR, kde je průměrná hodinová sazba vyčíslena na 226,-Kč, lze stanovit průměrnou hodnotu pro cestování na 113,-Kč (50 % z 226,-Kč). Tato částka slouží pouze pro tento výpočet, jelikož každý obyvatel si svůj čas cení různě vysokými hodnotami. Zároveň se jedná o ocenění volného času, nikoliv pracovního. Tyto údaje jsou zachyceny v tabulce č. 20.

Tabulka 20 Úspora nákladů autobusovou dopravou

Položka	Úspora nákladů
Počet jízd za rok	192
Průměrná cena jízdenky (v Kč)	15
Počet dojíždějících	31
CELKOVÁ ÚSPORA (v Kč)	89 280

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Tabulka 21 Úspora nákladů osobním autem

Položka	Úspora nákladů
Počet jízd za rok	192
Průměrná spotřeba na 1 km (v litrech)	0,055
Spotřeba na jednu jízdu (v litrech)	0,55
Průměrný počet automobilů, při obsazenosti 3členné posádky	18
Cena motorové nafty dle vyhlášky MPSV	29,8
ÚSPORA CELKEM (v Kč)	56 644

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Místní spolky

Předpoklady:

- Upevnění členské základy
- Zviditelnění se mezi obyvateli obce a blízkého okolí
- Nábory nových členů
- Reprezentace obce

Tabulka 22 Příjmová stránka místních spolků

Položka	Počet členů	Příspěvek za jednotlivce (v Kč)	Roční příjem (v Kč)
Členská základna - fotbal	40	150	6 000
Výdělek z pořádaných akcí			25 000
Členská základna - hasiči	30	150	4 500
Výdělek z pořádaných akcí			32 000
CELKEM			67 500

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Lokální podnikatelé

Předpoklady:

- Podpora příjmů
- Posílení sociálních vazeb v obci

- Zajištění obecní soudržnosti obyvatel

Tabulka 23 Příjmy podnikatele

Občerstvení u hřiště	Měsíční částka (v Kč)	Období	Roční zisk (v Kč)
Zisk po zdanění	3 000	duben-říjen	21 000

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Ekonomická analýza je podrobněji zpracována v příloze č. 2 této diplomové práce. Pro výpočet byla určena diskontní sazba ve výši 5 %.

4.2.4 Určení kriteriálních ukazatelů

Nyní je nutné se vrátit zpět k cíli diplomové práce, kde hlavním cílem bylo vhodné navržení financování investičního záměru obce. Je nutné shrnout dosavadní poznatky. Teoretická část je zaměřena na vysvětlení většiny důležitých finančních a ekonomických ukazatelů municipality. Zároveň jsou zmíněny i metody pro jednotlivé analýzy. V praktické části jsou tyto prostředky aplikovány na zvolenou obec, která připravuje realizaci projektu. Ten finančně zapůsobí na místní rozpočet.

Z provedené ekonomické a finanční analýzy je možno určit, zda je tento projekt pro obec vhodný či nikoliv. V našem případě se jedná o obec, která není nikterak zadlužená. V případě dofinancování zvoleného projektu externími zdroji je schopna zabezpečit splácení pohledávek, které má svoje úskalí. V tomto případě je nutné zvážit jaký druh financování zvolíme a jaké bude mít dopady na rozpočet obce. Pokud zvolí komerční cestu, a tudíž financování projektu ze soukromých zdrojů, musí se se připravit na důkladné šetření a dokládání ekonomické situace. Zároveň musí zvážit i negativní dopady, které mohou nastat při nedodržení podmínek. Soukromý sektor požaduje při poskytnutí jakéhokoliv většího úvěru záruky, které by v případě nesplácení mohl použít. Ve většině případů se jedná o tzv. zástavu na nemovitý nebo movitý majetek. Pro obec to znamená jediné, pokud nebude schopna delší dobu splácet svoje pohledávky, banka má právo účel financování zabavit a naložit s ním dle svých interních pravidel.

Pokud tedy zvolí formu dofinancování z veřejného sektoru, pravidla jsou též velmi striktní. Jedná se o tzv. transfery nebo dotace od krajů. Lze též využít dotační programy vypisované státem nebo Evropskou unií.

Při investicích většího rozsahu je nutné vše důkladně projednat a zvážit jaký to bude mít dopad na obecní rozpočet nejen v roce, kdy řeší onu investici, ale především v letech dalších. Pokud by se obec rozhodla vše uhradit z vlastních zdrojů, samozřejmě nezatíží obec pohledávkami. Bohužel v případě nenadále situace nebo výskytu havárie na obecním majetku, již není schopná reagovat pružně na opravu. Nejprve by musela sehnat finance na zhotovení a teprve pak opravovat, což je v některých případech nemyslitelné.

Z celé situace tedy vyplývá, že odpovědnost za finanční situaci nese zastupitelstvo obce, které plánuje nové projekty a řeší fixní zatížení a dopady na obecní rozpočet.

Ze zpracované analýzy nákladů a přínosů je patrné, že je kalkulováno s cash-flow. Jedná se tedy o příjmy a výdaje, které souvisí s provozem realizovaného projektu. Dle provedené analýzy je zcela patrné, že se nejedná o projekt, který by generoval zisk do obecní pokladny. Samofinancování je tudíž nereálné a celý projekt je z finančního hlediska nerentabilní. Z tohoto důvodu je velmi důležité, zvolit vhodný způsob financování projektu, aby to mělo co nejmenší vliv na zadluženost municipality. Je nutné, mít neustále na paměti 3 základní kritéria veřejných projektů – efektivita, hospodárnost a účinnost.

Pokud zastupitelé obce rokují o realizaci projektu z pohledu sociálního a společenského, jde neodmyslitelně o velký vliv a je potřeba to zahrnout do celkového hodnocení. I když finanční a ekonomická stránka projektu nevykazuje žádné zisky, z pohledu sociálních a společenských vazeb obyvatel obce je to jeden z nejdůležitějších aspektů proč tuto věc podpořit a realizovat.

4.2.5 Zvolení vhodného způsobu financování

Vhodný způsob financování municipálních projektů obecně, má k dispozici několik omezených variant:

- Dotace z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova + částečné financování z vlastních zdrojů.
- Čerpání bankovního úvěru + částečné financování z vlastních zdrojů.
- Prodej nemovitého obecního majetku.

4.2.5.1 Dotace z programu Podpora obnovy a rozvoje venkova

Hlavním cílem programu je podpora obnovy a rozvoje obcí, které mají do 3000 obyvatel. Tento program vyhlašovaný Ministerstvem pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) zahrnuje několik podprogramů. Jedním z cílů je tedy zvýšit kvalitu života v obci a jejich obyvatel. Zároveň se tím zlepší atraktivita dané obce a jejího prostoru. Realizací jednotlivých programů dojde k podpoře dynamičnosti a vyváženosti obcí v ČR. Zvolením vhodného podprogramu předpokládá MMR participaci občanů obce, podporu místních sdružení a občanských spolků vzhledem k místním tradicím.

Vzhledem k výběru dotačního titulu „Podpora budování a obnovy míst aktivního a pasivního odpočinku“ se musí dodržet předem stanovená pravidla a požadavky. V rámci tohoto titulu budou podporovány projekty s výstupy, které slouží veřejnosti a jejich provoz je plně hrazen z obecního rozpočtu a užívání nebude zpoplatněno a bude veřejně přístupné obyvatelům obce.

Jedná se především o:

- Obnovu nebo vybudování hřišť a sportovišť a jejich zázemí.
- Dětských hřišť.

Účastníkem tohoto podprogramu může být tedy obec do 3 000 obyvatel – včetně (k datu 1.1. roku vyhlášení výzvy). Důležitým hlediskem je zpracovaný a zastupiteli schválený dokument Strategický rozvoj obce. Příslušná dotace je poskytována až do výše 70 % vynaložených nákladů projektu. Dolní hranicí projektu je hodnota 100 000,-Kč. Horní hranice je stanovena do výše 2 mil. Kč na jeden projekt. Celý projekt nesmí být využíván komerčně a nesmí sloužit k žádné ekonomické činnosti. Pokud dojde ke komerčnímu využití, ze kterého plynou do obecní pokladny peníze, může tvořit maximálně 20 % celkového objemu (dispoziční, časové).

Náklady, které lze v rámci projektu uznat:

- Vybudování, rekonstrukce nebo modernizace hřišť (hřiště víceúčelové nebo multifunkční, workoutové (venkovního) hřiště, parkourové hřiště, fotbalové hřiště, dětské hřiště).
- Vybudování, rekonstrukce nebo modernizace zázemí a sociálního zařízení (např. šatny, sprchy, toalety, střídačky (pevně zabudované) apod., v případě, že tyto práce jsou součástí aktivit uvedených v prvním odstavci.

- Oplocení, osvětlení hřiště, mobiliář (lavičky, odpadkové koše) v případě, že tyto práce jsou součástí aktivit uvedených v prvním odstavci.

Náklady, které nelze do projektu zahrnout:

- Nábytek, vybavení a zařizovací předměty.
- Sportovní příslušenství určené k zabudování (např. ribstole, konstrukce na šplh, kruhy, hrazdy, volejbal/tenis/nohejbal do pouzder, otočné a sklopné košíkové apod.).
- Nářadí/sportovní příslušenství přenosné (např. lavičky, bedny, trampolíny, tělocvičné kozy a koně, žíněnky, gymnastické běhouny, branky na házenou a florbal, fotbal, míče, doskočiště mobilní, odrazové můstky, startovací bloky apod.).

Pokud se obec rozhodne podat si žádost o poskytnutí dotace z tohoto podtitulu, je nutné nejprve vše projednat se zastupiteli obce a celý projekt řádně odsouhlasit. Následně zástupce obce vyplní žádost o dotaci, která je dostupná na stránkách „MMR“ a zajistí požadované přílohy. Veškeré dokumenty se vloží do elektronické aplikace a na základě tohoto se vygeneruje žádost, kterou musí podepsat starosta dané obce. Zároveň je nutné, aby veškerá dokumentace a podklady byly předány v listinné podobě na podatelnu „MMR“ nejpozději do 17. února daného roku.

Tabulka 24 Kalkulace poskytnuté dotace

Položky	Hodnoty (v Kč)
Poskytnutá 30 % dotace z programu podpory a rozvoje venkova	1 995 617
Vlastní zdroje	4 656 440
Hodnota projektu = investiční náklady, včetně DPH	6 652 057

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Zhodnocení varianty č.1

Na základě hodnocení povahy projektu, lze konstatovat, že plně odpovídá požadavkům dotačního podtitulu. Bude plně využíván obyvateli obce a jeho komerční příjmy nepřevýší požadovanou hranici 20 %. Důležitým zdrojem financování projektu jsou vlastní zdroje obce. Vzhledem k provedené finanční analýze, lze konstatovat, že obec disponuje odpovídajícím zůstatkem na běžném účtu. Neměl by se tedy vyskytnout žádný

problém ohledně financování z této strany, pokud ovšem nedojde k nějakým nenadálým událostem v obci, které nyní nelze předvídat.

4.2.5.2 Čerpání bankovního úvěru

Úvěry pro obce, městyse a města poskytuje několik tuzemských bank. Především se jedná o úvěry charakteru krátkodobého, střednědobého a dlouhodobého s pevně stanovenou úrokovou sazbou nebo pohyblivou částkou. Poskytnutí se provádí přímo na účet dodavatele na základě dokladů (faktura, kupní smlouva). Tento úvěr lze použít na částečné překlenutí nesouladu rozpočtu. Částka se převádí přímo na obecní běžný účet a slouží k vyrovnání rozdílů mezi příjmy a výdaji. Další část úvěru se musí využít na dohodnutou investici. Poskytnutý úvěr lze čerpat jednorázovou částkou. Splácení dlužné částky je možné jednorázově nebo v dohodnutých splátkách. Všechny tyto náležitosti jsou ujednány v úvěrové smlouvě, kterou odsouhlasí obě smluvní strany a souhlas stvrdí svými podpisy.

Tento typ municipálního úvěru poskytuje v České republice několik bankovních institucí. Liší se od sebe nabízenými doplňkovými službami. Dlouholetým poskytovatelem tohoto typu úvěru je Komerční banka a.s., která má přímo vymezené odvětví pro municipality. Jejich úvěr je tzv. „ušitý na míru potřebám dané municipality“.

Mezi další velké poskytovatele patří Česká spořitelna a.s. Při zhodnocení jejich nabídky není hned na první pohled zřejmé, že tento typ služeb poskytují. Vše mají zahrnuté v projektu „Chytré město“. V tomto projektu obcím nabízí mimo jiné poradenství ohledně investic, poskytování a čerpání dotací a zároveň se je snaží navést na tzv. „E-úřad“, kde se některé úřední záležitosti dají vyřešit elektronicky.

Dle zákona o veřejných zakázkách bylo pro náš projekt zvoleno čerpání úvěru od Komerční banky a.s. Při poskytnutí jakéhokoliv úvěru požaduje banka určité záruky a je nutné veškeré podklady zpracovat pro posouzení jejich znalcem. Tomuto kroku se říká „scoring“, kde banka na základě poskytnutých podkladů posoudí vhodnost žadatele.

Požadované podklady pro zhodnocení vzniklé situace:

- Úředně ověřený zápis z ustavujícího jednání zastupitelů obce, kde je volen starosta a jeho zástupce, který může v případě nepřítomnosti starosty obec zastupovat.

- Ověřený zápis ze zasedání zastupitelstva, při kterém schválili poskytnutí úvěru od banky.
- Stručná charakteristika financovaného projektu.
- Schválený rozpočet zastupitelstvem na aktuální rok.
- Aktuální přehled plnění rozpočtu.
- Přehled o jiných závazcích municipality vůči ostatním finančním subjektům.
- Rozpočtový a investiční výhled dle Strategického plánu obce alespoň na 2-3 následující roky.

Tabulka 25 Kalkulace poskytnutého úvěru

Položky	Hodnoty (v Kč)
Bankovní úvěr	3 000 000
Vlastní zdroje	3 652 057
Hodnota projektu = investiční náklady, včetně DPH	6 652 057

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Zhodnocení varianty č.2

Pro municipalitu je bankovní úvěr jednou z možností financování obecního projektu. Vše se řídí dle předem domluvených pravidel, které jsou zaznamenány v úvěrové smlouvě. Tu podepisují obě strany. Zároveň tím obec uděluje souhlas k uplatnění případných sankcí, pokud dojde k porušení předem stanovených pravidel (pozdní úhrada splátky, nedodání potřebných povolení). Časový plán při poskytování bankovního úvěru se pohybuje dle náročnosti kolem 6 měsíců. Jedná se o veškeré zpracování předložených podkladů, posouzení případu a následné vypracování úvěrové dokumentace. Municipální úvěr je poněkud specifický při dokládání dokumentů prokazující schopnost splácet. Jelikož se v tomto případě jedná o obec, která nedisponuje jinými příjmy, než jsou transfery od kraje a státu. Jiným případem může být obec, která má příjmy i z vedlejší činnosti, např. provozování koupaliště, hostinská činnost nebo poskytování jiných služeb.

Dle zákona o veřejných zakázkách byly parametry nastaveny následovně:

- Výše úvěru 3 000 000,-Kč
- Fixní úroková sazba – 5 %

- Roční splátky jistiny – 20 let (jedná se tedy o dlouhodobý úvěr)
- Způsob zajištění úvěru – ručitelské prohlášení obce

Tabulka 26 Přehled splátek poskytovaného úvěru

Roky	Ukazatel			
	Úvěr (v Kč)	Jistina (v Kč)	Úrok (v Kč)	Roční splátka (v Kč)
1	3 000 000	150 000	150 000	300 000
2	2 850 000	150 000	142 500	292 500
3	2 700 000	150 000	135 000	285 000
4	2 550 000	150 000	127 500	277 500
5	2 400 000	150 000	120 000	270 000
6	2 250 000	150 000	112 500	262 500
7	2 100 000	150 000	105 000	255 000
8	1 950 000	150 000	97 500	247 500
9	1 800 000	150 000	90 000	240 000
10	1 650 000	150 000	82 500	232 500
11	1 500 000	150 000	75 000	225 000
12	1 350 000	150 000	67 500	217 500
13	1 200 000	150 000	60 000	210 000
14	1 050 000	150 000	52 500	202 500
15	900 000	150 000	45 000	195 000
16	750 000	150 000	37 500	187 500
17	600 000	150 000	30 000	180 000
18	450 000	150 000	22 500	172 500
19	300 000	150 000	15 000	165 000
20	150 000	150 000	7 500	157 500
SOUČET		3 000 000	1 575 000	4 575 000

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Z této tabulky lze vyčíst, kolik obec zaplatí bance na úrocích. Jedná se tedy o částku 1 575 000,-Kč, která zatíží obecní rozpočet. Tato částka je samozřejmě rozvržena na celou dobu splácení úvěru a úměrně klesá s dlužnou částkou.

4.2.5.3 Prodej nemovitého obecního majetku

Tato varianta by připadala v úvahu, pokud by obec disponovala např. stavebními pozemky, které by nabídla místním občanům k odprodeji. Na základě toho by došlo k rozšíření sociální základny obce. Vzhledem ke stávající situaci však tato varianta není aktuální, jelikož žádné takové podobné nemovitosti obec v tuto chvíli nevlastní. Obecní zájmy směřují ke stabilizaci současné sociální základny obce.

5 Výsledky a diskuze

Pro celkové zhodnocení navrhovaného projektu a jeho financování je nyní důležité, stanovit si jednotlivá kritéria a varianty podle toho ohodnotit. Na základě toho lze doporučit obci způsob financování projektu.

Slovní vyjádření jednotlivých prvků, které jsou zobrazeny v následující tabulce:

(červená zobrazuje negativní dopady, oranžová je neutrální a zelená barva hodnotí kladně)

- 1. Administrativa** – u *dotačního titulu* se jedná o náročné administrativní zpracování projektu a náležitých podkladů, u *bankovního úvěru* by se tato náročnost dala hodnotit s mírným poklesem, jednoznačně nejlépe vychází administrativní zátěž u *prodeje pozemků*.
- 2. Časová náročnost** – u *dotačního titulu* jsou jasně nastaveny časové hranice pro podání žádosti, *bankovní úvěr* je řešen v rámci zákon o veřejných zakázkách tudíž je to velmi náročné na čas. Nejprve si obec musí stanovit parametry výběrového řízení a následně poptá jednotlivé subjekty, po předložení jednotlivých nabídek vyberou zastupitelé obce tu nejvhodnější. *Prodej pozemků* je časově nepřijatelnější.
- 3. Zatížení vlastního kapitálu** – poskytnutí *dotace* závisí na hodnotě projektu a na hodnotě poskytované částky. Podmínkou je celé proinvestování částky a prokázání potřeby dotace. Dotační částka se nevrací ani nesplácí, je tam však nutné spolupodílení se vlastním kapitálem. *Bankovní úvěr* si lze vzít na celý projekt, nebo na jeho část. Ze strany obce je nutné počítat v rozpočtu s každoroční splátkou úvěru. *Prodej pozemku* je v tuto chvíli nejvhodnější řešení, jedná se přísun kapitálu do obecního rozpočtu.
- 4. Finanční zatížení obce** – *dotace* je jednorázově poskytnutá částka do rozpočtu obce na podporu schváleného projektu. V dalších letech se nijak nepromítne do pohledávek obce. *Bankovní úvěr* je pro obec dlouhodobá pohledávka, kterou musí každoročně umořit částečnou splátkou. *Prodej pozemků* je pro obec jen přínos kapitálu.
- 5. Efektivita** – *poskytnutí dotace a bankovní úvěr* jsou brány jako efektivní, u *prodeje pozemků* postrádáme současný obecní efekt.
- 6. Hospodárnost** – tento ukazatel hodnotí minimální vstupy, které plně zahrnuje poskytnutá *dotace*. *Bankovní úvěr* je v tuto chvíli neekonomický pro obecní rozpočet. *Prodej pozemků* sice zabezpečí přísun kapitálu, ale zároveň sníží obci hodnotu nemovitého majetku.

Tabulka 27 Komplexní zhodnocení jednotlivých variant

Hodnotící ukazatel	Dotace + vlastní kapitál	Úvěr + vlastní kapitál	Prodej pozemků
1. Administrativa	červená	žlutá	zelená
2. Časová náročnost	žlutá	červená	zelená
3. Zatížení vlastního kapitálu	žlutá	červená	zelená
4. Finanční zatížení obce	žlutá	červená	zelená
5. Efektivita	zelená	žlutá	červená
6. Hospodárnost	žlutá	zelená	červená

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020

Pro zhodnocení je nutné se na celou situaci podívat z finančního hlediska. Zastupitelé obce musí zvážit, zda projekt částečně zafinancují z bankovního úvěru a nechají si větší disponibilní částku na obecní běžném účtu, ze kterého mohou financovat další drobné projekty bez dalších drobných dotací nebo půjček. Druhým aspektem je částečně financovat poskytnutou dotací, nezadlužovat obec a zatížit obecní rozpočet natolik, že nebude možné během následujících let podporovat vzniklé drobné projekty. Vše je tedy nutné důkladně zvážit a vyhodnotit.

6 Závěr

Ve spolupráci s obcí Lukavec u Hořic byla řešena vhodnost projektu pro obec a zatížení jejího rozpočtu. Cílem bylo najít neoptimálnější variantu ohledně realizace a financování celé akce. V teoretické části byla zpracována literární rešerše a poznatky z odborných zdrojů. Zároveň bylo upozorněno na možná rizika a dopady pozitivního i negativního charakteru.

Tyto poznatky byly aplikovány v praktické části, která je rozdělena na dvě části. První část se zabývá popisem lokality a obce samotné. Zároveň se zaměřuje na finanční a ekonomickou analýzu dat z municipálního rozpočtu v letech 2015 – 2019. Některá data za rok 2019 nebyla při vypracování této práce známá, tudíž nebyla v některých ukazatelích zohledněna. Druhá část je zaměřena na samotný projekt a jeho realizaci. Nejprve došlo k popisu lokality a technickému popisu celého díla. Postupně se práce zaměřuje na druhy financování, které by v tuto chvíli pro obec připadali v úvahu. Na závěr je vše vyhodnoceno.

Nutno podotknout, že obec disponuje zdravým rozpočtem. V tuto chvíli není zatížena žádným dlouhodobým ani krátkodobým úvěrem, což při prokazování zdrojů v bance hraje velmi významnou roli. Celý projekt provází jeden velmi důležitý aspekt, přesto že ukazatele finanční a ekonomické analýzy vypověděly nevhodnost realizace projektu. Projekt je vhodné hodnotit též z pohledu sociálního a demografického. Především se jedná o rozvoj sociálních vazeb v obci, kdy obyvatelé obce budou mít daleko větší možnost se setkávat na místech k tomu určených jako je například realizace našeho projektu „výstavba multifunkčního a workoutového (venkovního) hřiště a potřebného zázemí“. Z tohoto pohledu je tedy nutné tento projekt podpořit.

Další část práce byla zaměřena na samotné financování onoho projektu. Jelikož obec nedisponuje vhodnými nemovitostmi, které by šly zařadit na realitní trh, tato varianta nebyla zcela aktuální. Je vhodné zaměřit se detailněji na poskytnutí bankovního úvěru a částečné dofinancování z vlastních zdrojů. V tuto chvíli je nutné zvážit finanční dopady pro obec a její rozpočet. Pokud by byla zvolena tato varianta v prvotní chvíli nám to ušetří určitou hotovostní část. Je však nutné si uvědomit, že se jedná o zatížení rozpočtu v dalších letech, a to ve formě každoroční splátky. Nejvhodnější variantou pro obec se jevila forma poskytnuté dotace a dofinancování z vlastních zdrojů. V projektu byla řešena varianta s maximální možnou částkou poskytnuté dotace, tedy přiznání téměř 2 000 000 Kč a zbylého

dofinancování. Tato varianta je neoptimálnější pro zatížení obecního rozpočtu. Na druhou stranu je administrativně náročná ohledně dokládání jednotlivých dokumentů a dodržování termínů. V tuto chvíli se projekt nachází ve schváleném stavu. Obec nyní řeší výběrová řízení na zhotovitele celé stavby. Jelikož tento projekt spadá dle velikosti a rozsahu do veřejných zakázek, je nutné vypracovat podmínky pro výběrové řízení vhodného kandidáta.

Vypracování této práce bylo pro mě osobně velkým přínosem a zkušeností ohledně veškeré administrativy se zpracováním municipálního projektu a všech náležitostí okolo. Zároveň jsem velmi ráda, že tato práce přispěje obci při řešení dalších dílčích projektů, které se budou realizovat v obci v následujících letech.

7 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BOARDMAN, A. E., et. al.: *Cost-benefit analysis: concepts and practice*, 2nd edition. New Jersey: Prentice Hall, Inc., 2001. 526 s. ISBN 0-13-087178-8.

MAAYTOVÁ, A., OCHRANA, F., PAVEL, J., *Veřejné finance v teorii a praxi*, 1. vydání. Praha: Grada, 2015, 208 s. ISBN 978-80-7478-841-3.

OCHRANA, F. *Hodnocení veřejných projektů a zakázek*, 3.vydání. Praha: ASPI, 2004, 195 s. ISBN 80-7357-033-5.

OCHRANA, F. *Nákladové užitkové metody ve veřejném sektoru*, 1. vydání. Praha: EKOPRESS, 2005, 175 s. ISBN 80-86119-96-3.

OCHRANA, F., PAVEL, J., VÍTEK, L. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vydání, Praha: Grada, 2010, 261 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. vydání. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PFEIFEROVÁ, D., KUKALOVÁ, G., *Místní finance v ČR*, 1. vydání, Praha, Reprografické studio PEF ČZU, 2018, 152 s. ISBN 978-80-213-2850-1.

PROVAZNÍKOVÁ, R., *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe*, 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada publishing, 2009, 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

REVENDA, Z., a kol. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5.aktualizované vydání. Praha: Managment Press, 2012. ISBN 978-80-7261-240-6.

SIEBER, P., *Analýza nákladů a přínosů*. Metodická příručka, verze 1.4. MMR, Praha, 2004.

ŽEHROVÁ, J., PFEIFEROVÁ, D., *Finance municipalit*, 2. vydání, Praha: Reprografické studio PEF ČZU, 2012, 166 s. ISBN 978-80-213-2024-6.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, Průměrná mzda v České republice za rok 2019, Český statistický úřad. [online]. ©2020 [cit. 2020-3-5]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/prace_a_mzdy_prace.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ, Dotační tituly pro rok 2020, Ministerstvo pro místní rozvoj. [online]. ©2020 [cit. 2020-3-10]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/podpora-rozvoje-regionu-2020/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>.

MÍSTOPISY. Demografické informace o obci. Místopisy [online]. ©2020 [cit. 2020-3-1]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/4292/lukavec-u-horic/pocet-obyvatel/>.

OBEC LUKAVEC U HOŘIC. Informace o obci. Lukavec u Hořic [online]. ©2020 [cit. 2020-3-10]. Dostupné z: <https://www.lukavec.eu/obecurad.html>.

WIKIPEDIE. Počet a rozloha obcí v ČR. Wikipedie [online]. ©2019 [cit. 2019-11-12]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_obc%C3%AD_v_%C4%8Cesku.

WIKIPEDIE. Daň z přidané hodnoty. Wikipedie [online]. ©2019 [cit. 2019-11-14]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Da%C5%88_z_p%C5%99idan%C3%A9.

Právní normy

ČESKO. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). In: *Sbírka zákonů*. ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení). In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 320/ 2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. In: *Sbírka zákonů*, ISSN 1211-1244.

ČESKO. ZÁKONY PRO LIDI. Procentní podíl obcí a rozpočtovém určení daní. *Zákony pro lidi* [online]. ©2019 [cit. 2019-12-3]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-243#p4>.

ČESKO. ZÁKONY PRO LIDI. Vyhláška o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad. *Zákony pro lidi* [online]. ©2019 [cit. 2020-2-27]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-463>.

8 Přílohy

Příloha I. - VIZUALIZACE PROJEKTU

Příloha II. – FINANČNÍ A EKONOMICKÁ ANALÝZA PROJEKTU

rok hodnocení	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
investiční náklady	5497568	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
provozní náklady	0	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000	15000
tržby z provozu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
čistě provozní CF (reálné)	0	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000
diskontní faktor	0	0,9524	0,907	0,8639	0,8227	0,7835	0,7462	0,7107	0,6768	0,6446	0,6139	0,5847	0,5568	0,5303	0,5051	0,481	0,457	0,4342	0,4125	0,3919	0,3723
čistě diskontované CF projektu	-5497568	-14286	-13605	-12959	-12341	-11753	-11193	-10661	-10152	-9669	-9209	-8771	-8352	-7955	-7577	-7215	-6855	-6513	-6188	-5879	-5585

rok hodnocení	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
čistě CF projektu	- 5 497 568,00	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000	-15000
ekonomické náklady	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ekonomické náklady celkem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
lokální podnikatelé		21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000	21000
příjmy místních spolků		67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500	67500
úspora času		166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449	166449
úspora cestovních nákladů bus		89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280	89280
úspora cestovních nákladů auto		56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644	56644
ekonomické výnosy celkem	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873	400873
ekonomické CF		385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873	385873
diskontní faktor	0	0,9524	0,907	0,8639	0,8227	0,7835	0,7462	0,7107	0,6768	0,6446	0,6139	0,5847	0,5568	0,5303	0,5051	0,481	0,457	0,4342	0,4125	0,3919	0,3723
diskontované ekonomické CF	-5497568	367505	349987	333356	317458	302331	287938	274240	261159	248734	236887	225620	214854	204628	194904	185605	176344	167546	159173	151224	143661

Zdroj: Vlastní zpracování, 2020